

DANISH JOURNAL OF NURSING

Sygeplejersken

ROBOTKIRURGENS EKSTRA HÅND


Flere end 100 sygeplejersker er blevet uddannet til at assistere ved robotkirurgi. **Jane Gammelgaard Petersson** banede vejen. Det kræver viden og præcision at føre de laparoskopiske instrumenter, og med sin erfaring og sygeplejefaglige intuition er hun en gevinst på operationsstuen.

**ULOVLT
BORTVIST**
EFTER
SYGEMELDING

TEMA:
VIGTIG SYGEPLEJE
FORSVINDER I
SUNDHEDSPATFORMEN

ANNONCE FOR NOVO NORDISK

Godt nytår

 Det er godt, at den nye regering slår fast, at sundhedsvæsenet er et af regeringens hovedprioriteter.

Det er også godt, at regeringen både vil sætte ind med en akutpakke her og nu og på den lidt længere bane vil invitere til trepartsforhandlinger om udmøntning af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår i den offentlige sektor.

Alt i alt vidner det om, at regeringen lytter til, hvad vi siger. Og at sygeplejerskerne bliver hørt.

Nu skal regeringen i arbejdstøjet og sammen med Folketinget, regioner og kommuner finde løsninger, som betyder, at sundhedsvæsenet stabiliseres, at ventelisterne nedbringes og at patienter og borgere fortsat kan regne med hjælpen i det danske sundhedsvæsen.

Der er tydelige ambitioner for psykiatrien i de kommende år, og det er både nødvendigt og godt. Ligeledes skal der være ambitioner for fagligheden i det sammenhængende sundhedsvæsen. De ældre lever længere og har flere forskellige lidelser. Derfor er der behov for

sundhedsfaglige tiltag i ældreplejen, der sikrer god omsorg og sygepleje.

Hospitalerne kan med den rette personalesammensætning løse højt specialiserede opgaver. Der er derfor brug for tydelige karriereveje, for et udviklende arbejdsmiljø og for gode lønvilkår for at løse den store mangel på flere faggrupper, herunder særligt sygeplejersker.

Sundhedsvæsenet fungerer døgnet rundt og alle årets dage. Det stiller store krav til medarbejderne, som meget selvstændigt forventes at løse komplicerede opgaver.

I Dansk Sygeplejeråd vil vi følge op på, om regeringen indfrier ambitionerne fra regeringsgrundlaget.

Læs også nytårsinterviewet med Grete Christensen s. 56

Grete Christensen

Grete Christensen,
formand



I DECEMBER HAR DANSK SYGEPLEJERÅD VÆRET I MEDIERNE MED BL.A. DISSE EMNER

T2/NEWS

"Det er godt, at pensionerede sygeplejersker kan få en ordentlig løn, hvis de har mod på at give den en ekstra skalle efter mange års arbejde. Man burde også se på, hvordan man kan holde på seniorerne ved at tilpasse arbejdsforholdene efter deres ønsker."

GRETE CHRISTENSEN,
formand for Dansk Sygeplejeråd

Information

"Lad os sige det som det er: Selvfølgelig er det diskrimination, når traditionelle kvindefag lønnes lavere end mandefag."

DORTHE BOE DANBJØRG,
næstforkvinde i Dansk Sygeplejeråd
(i et svar på indlæg fra Dansk Arbejdsgiverforening)

Sjællandske

"Vi har jo haft hjælpepakker før, og en ny lønpakke vil have meget stor betydning for sygeplejerskerne. Især dem, der overvejer at stoppe. Men det er og bliver en lappeløsning, og sygeplejerskerne derude er interesserede i varige løsninger."

ANNE MARIE HOLST SOMMER,
kredsformand i DSR Kreds Sjælland

Sygeplejersken

Ansvarsh. chefredaktør
MORTEN JAKOBSEN
mja@dsr.dk
Telefon: 4695 4110

Redaktionschef
KRISTINE JUL ANDERSEN
kja@dsr.dk
Telefon: 4695 4278

Redaktionssekretær
LOTTE HAVEMANN
lha@dsr.dk
Telefon: 4695 4179

Redaktionssekretær
HENRIK BOESEN
hbo@dsr.dk
Telefon: 4695 4189

Fagredaktør
MAJ SIERCKE
msi@dsr.dk
Telefon: 4695 4116

Art Director
**SASJA CHRISTINA ROVENA
HERMANSEN**
sh@dsr.dk
Telefon: 4695 4117

Art Director
MATHIAS N JUSTESEN
mnj@dsr.dk
Telefon: 4695 4280

Journalist
CHRISTINA SOMMER
cso@dsr.dk
Telefon: 4695 4264

Journalist
ANNE WITTHØFFT
awi@dsr.dk
Telefon: 4695 4108

Journalist
MAI RATHJE SKOVGAARD
mas@dsr.dk
Telefon: 4695 4283

Journalist
HELLE LINDBERG EMARATI
hli@dsr.dk
Telefon: 4695 4279

Journalist
MARIA KLIT
mat@dsr.dk
Telefon: 4695 4105

Grafiker
**CATHERINE TEMITAYO
JØRGENSEN**
caj@dsr.dk
Telefon: 4695 4282

INDHOLD

TEMA

Sygeplejen går tabt i Sundhedsplatformen

Den er ikke indrettet til at dokumentere den sygepleje, der ikke kan måles i værdier. De observationer, man ser, hører, lugter, føler og mærker ved patienten. Det kan have alvorlige konsekvenser for behandlingen. Men der er udsigt til forbedring.

LÆS SIDE **20**

Næste nummer af Sygeplejersken udsendes: 6. - 10. januar 2023
Hvis Sygeplejersken udebliver: Log ind på dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Kontakt → Har du ikke modtaget Sygeplejersken? Udfyld og send blanketten, og bladet bliver eftersendt. **Distribueret oplag:** Perioden 2021-22 76.299 ekpl. Medlem af Danske Medier **Årsabonnement:** (pr. januar 2021) 975,00 kr. + moms **Løssalg:** 79,00 kr. + moms. Kontakt Media-Partners på abonnement@media-partners.dk **Ændring af medlemsoplysninger:** Kontakt Medlemsregisteret, Telefon: 3315 1555, medlemsregisteret@dsr.dk **Tryk:** Stibo **Annoncer:** Media-Partners, Det Gl. Mejeri, Alhøjvej 2, Stilling, 8660 Skanderborg, Telefon: 2967 1436 **Stillingsannoncer:** stillinger@media-partners.dk **Tekstsideannoncer:** annoncer@media-partners.dk **Manuskriptvejledning, udgivelsesplan m.m.:** www.dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Om Sygeplejersken **Ophavsret:** Enhver anvendelse af hele eller dele af artikler, fotos og illustrationer fra Sygeplejersken, såvel papirudgaven som den elektroniske udgave, er kun tilladt med skriftligt samtykke fra redaktionen eller forfatteren/fotografen/illustratoren jf. lov om ophavsret. **Ansvar:** Dansk Sygeplejeråd har intet ansvar for produkter og ydelser, som omtales i Sygeplejerskens annoncer eller indstik. Redaktionen påtager sig intet ansvar for materialer, der indsendes uopfordret. Holdninger, der tilkendegives i artikler og andre indlæg, udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Sygeplejeråds synspunkter. **Forsidefoto:** Cathrine Ertmann **Udgiver:** Dansk Sygeplejeråd, Sankt Annæ Plads 30, 1250 København K, telefon: 3315 1555, redaktionen@dsr.dk, www.sygeplejersken.dk ISSN 0106-8350



Fagforening med
fag og overenskomst



Tryk
5041 0004

- 22 PATIENTERNE BETALER PRISEN, NÅR SYGEPLEJERSKER IKKE KAN DOKUMENTERE**
- 27 SUNDHEDSREFORMEN ER UMULIG AT ARBEJDE MED**
- 28 INTENSIV UNDERVISNING LETTER DOKUMENTATIONEN**
- 30 REGIONER TILPASSER SUNDHEDSPLATFORMEN TIL SYGEPLEJEN**

BORTVIST FOR SYGEMELDING

Med hjælp fra Dansk Sygeplejeråd fik **ANNETTE ELISE BECK** en godtgørelse på 50.000 kr. Retten gav hende medhold i, at hun blev uretmæssigt bortvist fra sit arbejde.

SIDE 52



JULEKRYDSORD

To heldige vindere af Sygeplejerskens julekryds skal en tur til Koldingfjord.

SIDE 35

FORSKNINGSLITTERATUR BAG LÅS OG SLÅ

"Det er umuligt for os at holde os fagligt ajour," siger APN-sygeplejerske **SIGNE SKOV** fra Aalborg Kommune. Ligesom kolleger i andre kommuner har hun ikke adgang til ny forskningsbaseret viden i databaser som CINAHL.

SIDE 36



Ståfærdig

JEG SAVNEDE AT BLIVE KLOG PÅ ÉT OMRÅDE

I sit nye job på Hukommelsesklinikken kan **JEANETTE JOHANSEN** dykke ned i ét speciale og dets mange facetter. Samtidig kan hun nu både bringe og hente sin datter.

SIDE 66



LØN, LØN OG SYGEPLEJE

I 2022 begyndte politikerne endelig at tale om mere i løn til sygeplejerskerne. I 2023 vil det vise sig, hvad det egentlig har på sig. **GRETE CHRISTENSEN** ser frem på et nyt år med fokus på løn, lønstrukturkomité og professionen.

SIDE 56



[TESTEN]

FORSKELLEN SYGEPLEJERSKER GØR

Test din viden og få argumenter for, at anerkendelse, gode rammer og det nødvendige antal kolleger har betydning for sygeplejen.

SIDE 60

HØRT!

"VI ER VORES ANSVAR BEVIDST"

"Vi vil gøre, hvad der er muligt for at skabe de bedste arbejdsvilkår. Det har f.eks. stor betydning for trivslen, at sygeplejersker bruger deres kompetencer det rigtige sted," siger sygeplejefaglig direktør **CHARLOTTE MOSE HANSEN**.

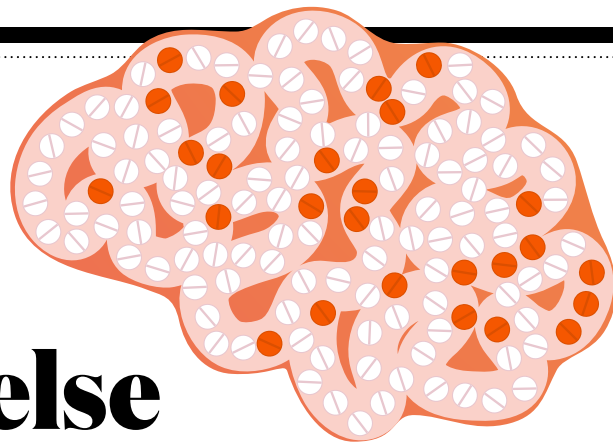
SIDE

17



ANNONCE FOR NOVO NORDISK

Økonomi bremser plan om efteruddannelse



Planerne om at etablere en efteruddannelse for sygeplejersker specielt mhp. at pleje patienter med multipel sklerose er indtil videre bremset, fordi prisen for en elektronisk forankring af en læringsplatform er blevet højere end forventet.

Arbejdsgruppen bestående af repræsentanter for Dansk Sygeplejeråd, Dansk Multipel Sclerose Gruppe og Dansk Neurologisk Selskab har siden 2020 arbejdet

på at etablere en fælles landsdækkende efteruddannelse for MS-sygeplejersker, og der er enighed om det faglige indhold og undervisningsplanerne.

Årsagen til forsinkelsen er, at det i første omgang er blevet meget dyrere end forventet at etablere den webbase-rede efteruddannelse på en sikker platform.

Initiativtager til projektet, professor

Per Soelberg Sørensen, Dansk Multipel Sclerose Center, Rigshospitalet, har ikke umiddelbart en løsning på problemstillingen, men er gået i gang med at søge fonde om medfinansiering og finde et alternativ til it-forankringen af uddannelsen.

(hbo)

Kilde: *Mstidsskrift.dk*

Skriftlige advarsler skal trækkes tilbage

Dansk Sygeplejeråd har vundet en voldgiftssag, der betyder, at Region Nordjylland trækker advarsler til to tillidsrepræsentanter tilbage.

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN**

Advarsler til to tillidsvalgte sygeplejersker var ikke proportional med fejlen. Det er afgjort ved en voldgiftssag den 21. december 2022, og derfor trækker Region Nordjylland advarsler til en tillidsrepræsentant (TR) og en fællestillidsrepræsentant (FTR) tilbage.

Sagen opstod under den lovligt varslede konflikt i sommeren 2021, hvor en del af tillidsrepræsentanterne havde til opgave at overvåge, at der kun blev udført livsvigtige, uopsættelige eller før-lighedstruende opgaver i nødberedskabet.

Hvis en sygeplejerske var uenig i, at

opgaven skulle udføres, skulle han eller hun udfylde et anonymt skema, som TR så sendte til FTR og den lokale kreds, der herefter skulle drøfte, om behandlingen skulle udføres eller ej.

En enkelt fejl under stort pres

Ved en fejl kom de to tillidsrepræsentanter til at videresende to ark med fortrolige helbredsoplysninger til Dansk Sygeplejeråds lokale kreds som en del af en større stak anonyme skemaer.

Det fik Region Nordjylland til at give en skriftlig advarsel til de to tillidsrepræ-

sentanter, som, det nu er fastslået, var uberettiget.

Opmanden lagde vægt på, at der var tale om et enkeltstående, uagtsomt forhold i en periode med betydeligt pres, og at der ikke havde været nærliggende risiko for misbrug af de fortrolige oplysninger.

”En advarsel er en meget indgribende sanktion, og det er ikke rimeligt at straffe en enkeltstående fejl under stort pres på den måde. Det har vi nu voldgiftsrettens ord for,” siger formand for Dansk Sygeplejeråd Grete Christensen.



Jeg kan ikke se det som andet end valgflæsk

3 mia. kr. til løn og arbejdsvilkår. Akutpakke her og nu. Frisættelse af den offentlige sektor. Statsministeriet har offentliggjort regeringsgrundlaget. Vi har spurgt tre medlemmer – to sygeplejersker og en leder af et plejecenter – hvad de tænker er godt, og hvad der bekymrer dem.

Tekst **NANA TOFT**

DET NYE REGERINGSGRUNDLAG

Fem udvalgte punkter med særlig relevans for sygeplejersker

1 AKUTPAKKE HER OG NU

- Regeringen vil afsætte 2 mia. kr. til kortere ventelister frem mod 2024. Konkret går midlerne til merarbejde, løntillæg og midlertidige indsatser på sygehusene.

2 FLERE PENGE TIL SUNDHEDSMEDARBEJDERE – PÅ DEN LANGE BANE

- Forøget lønramme på 3 mia. kr. til løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd.

3 PENGE TIL AT GENNEMFØRE PSYKIATRIPLAN

- Psykiatriplanen finansieres med yderligere 3 mia. kr. i den samlede 10-årige periode til i alt 4 mia. kr.

4 ÆLDREOMRÅDET SKAL SÆTTES FRI

- Regeringen vil frisætte den offentlige sektor, der starter på ældreområdet. Det kræver en afskaffelse af “alt unødvendigt bureaukрати” – et opgør med nulfejlskultur, rettigheder, særhensyn og millimeterdemokrati.

5 BEDRE SAMARBEJDE PÅ TVÆRS

- Regeringen vil nedsætte en Strukturkommission, der bl.a. skal se på sammenhængen på tværs af sektorer, faggrupper og geografi, og nedbringe uligheden i sundhed.

Kilde: Statsministeriet

Foto PRIVAT



ANDREAS VESTERGAARD KJÆR, gastroenterologisk sygeplejerske ved Medicinsk Afdeling M2, Sjællands Universitetshospital, Køge

"Under valgkampen blev der lovet penge direkte til sygeplejerskerne. I regeringsgrundlaget bliver der lagt op til en forøget ramme på 3 mia. til løn og arbejdsvilkår "i den offentlige velfærd". Der er med andre ord ikke penge, der går specifikt til os. Jeg kan ikke se det som andet end valgflæsk. Jeg kan også være bekymret for, hvordan pengene bliver brugt. Da vi i 2022 fik en coronapakke på 15 mio. kroner i Region Sjælland, gik alle pengene til overarbejdstimer. Vil vi se samme tendens med de ekstra milliarder, vi får tildelt? Der står sort på hvidt i regeringsgrundlaget, at den forøgede ramme skal modsvares af bl.a. "øget fleksibilitet" eller "færre muligheder for deltid". Med andre ord: Vi skal være fleksible over for arbejdspladsen, ikke omvendt.

På nuværende tidspunkt er 50 pct. af sygeplejerskerne på deltid, men i stedet for at anerkende, at sygeplejerskerne har et presset arbejdsliv, så vil regeringen have, at vi skal arbejde mere. Hvordan rekrutterer vi med de vilkår, vi har nu? Hvorfor skal et ungt menneske vælge det her fag til? På medicinsk afdeling burde vi være 100 sygeplejersker. Lige nu er vi 70. Så vi er nede med 30 pct. På Holbæk Sygehus har de lukket gastromedicinsk afdeling. De kan ikke rekruttere. Og det løser regeringsgrundlaget ikke. Tværtimod. Vi kommer aldrig til at fastholde eller rekruttere til det her fag, hvis ikke pengene går til et reelt grundlønsløft."

METTE SOFIE HAULRICH, sygeplejerske og leder af Hundested Plejecenter

"Der er elementer af frisætningstanken, som har positive takter: At et plejehjem skal være et hjem og ikke en institution. At ressourcerne skal være tættere på beboerne, og vi skal have færre regler og mindre kontrol. At der skal være frihed til at præge lokalt. Der er dog også et stort men - ældreområdet reguleres af to love: servicelov og sundhedslov, og den indbyggede kompleksitet tager regeringsgrundlaget ikke livtag med. Plejehjemsforløb i dag er ofte præget af comorbiditet og polyfarmaci. En ny ældrelov ses i relation til serviceområdet, men man kan ikke frisætte sig ud af multisygdom og sundhedsfaglig kompleksitet.

Man ønsker sammenhængende forløb, og jeg er helt enig. Men udfordringen er, at accelerationen på hospitalerne medfører større behandlings- og plejeopgaver i kommunerne, og det er helt nødvendigt, at ressourcer, kompetencer og handlemuligheder følger med. Der er eksempelvis ikke akutmedicin til rådighed på plejehjem, hvor vi jævnligt oplever beboere, som bliver akut dårlige. Så selvom der er sygeplejersker til stede, har de ingen handlemuligheder. En situation, der aldrig ville opstå på et hospital. Den forskel kan blive en barriere for rekruttering og fastholdelse, hvis sundhedspersonale ikke får lige mulighed for at udvikle og anvende deres faglige kompetencer i begge sektorer. Anerkendelsen af, at løn og arbejdsvilkår er vigtige faktorer, er positiv, men hvis man kun fokuserer på hospitalerne, risikerer man at dræne kommunerne for sundhedsfaglige kompetencer, og det rimer ikke på et nært sundhedsvæsen."

Foto CLAUS BECH



Foto BAX LINDHARDT



JOACHIM RITCHIE VAUGHAN, klinisk sygeplejespecialist. Arbejder på et intensivt sengeafsnit på Psykiatrisk Center Ballerup

"Det er rart, at man fra regeringens side ønsker at styrke indsatsen i psykiatrien og har afsat flere midler. Men det er ikke nok. Det er helt fair, at der tales specifikt om et boost af børne- og ungepsykiatrien, udsatte unge og retspsykiatrien. Men så er de ekstra milliarder også brugt. Problemet er, at psykiatrien har været udsultet i så mange år, at der er brug for et seriøst løft af hele området. Hvilket kræver et helt andet beløb. Det handler også om at gøre det interessant at være i psykiatrien. Lige nu vælger sygeplejerskerne feltet fra, fordi der ikke er tid eller ressourcer til hverken efteruddannelse, forskning eller kurser.

Lige nu udøver mine kolleger og jeg akut brandslukning. Der er ikke faglig udvikling eller faglig sparring. Vi lever ikke efter Safewards (Safewards er en metode til at nedbringe risikoen for konflikter og tvang på psykiatriske afdelinger, red.), som vi burde. Vi har ikke tid til kognitiv adfærdsterapi. Vi er gode til at minimere brugen af bæltter, men al anden tvang stiger. I januar 2022 citerede I (fagbladet *Sygeplejersken*, red.) mig for at sige, at vi havde otte ubesatte sygeplejerskestillinger, og at jeg ikke synes, det var sikkert at gå på arbejde. Det synes jeg stadig ikke. Og jeg ser det ikke løst, før man seriøst pumper flere penge i psykiatrien."

GODT KOLLEGASKAB STYRKER DEN MENTALE SUNDHED

Meningsfulde kollegiale samtaler og større opmærksomhed på kollegers behov for at tale om vigtige emner.

Nyt projekt øger trivselen på Afdeling for Bedøvelse, Operation og Intensiv Behandling på Herlev Hospital.

Tekst **NANA TOFT**
Foto **BAX LINDHARDT**

”Er du ok?”

Det spørgsmål har 325 medarbejdere på Afdeling for Bedøvelse, Operation og Intensiv Behandling på Herlev Hospital øvet sig i at stille hinanden i forbindelse med projektet ’Mental Sundhed for sundhedsprofessionelle’, der fandt sted fra 2021-2022.

Helt konkret har projektet fokuseret på at implementere to typer af samtaler på afdelingen: Den uformelle, støttende, kollegiale samtale (SKS) og den fortrolige *defusing*-samtale.

Og det har virket. En spørgeskemaundersøgelse gennemført før og efter projektets afslutning viser, at halvdelen er mere opmærksomme på kollegers behov for at tale om vigtige emner. En tredjedel oplever øget kollegaskab i afdelingen, og en tredjedel har flere betydningsfulde samtaler med deres kolleger.

Kollegasamtaler aflaster

Projektleder og overlæge i Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Jacob Nielsen, forklarer, at en af de vigtigste forebyggende faktorer for mental sundhed er et godt kollegaskab.

”Det er en præmis, at man som ansat i sundhedsvæsenet er udsat for høje, følelsesmæssige krav, og hvis du er presset, er din kognitive kapacitet reduceret, og så laver du fejl. Heldigvis er en tilbagevendende erfaring – også fra det her projekt – at dét at tale med en nær kollega virker aflastende,” siger han.

Også oversygeplejerske Vicki Gudmandsen er begejstret for projektet. Hun fortæller, at afdelingen altid har haft støttende, kollegiale samtaler, men at de ikke har haft et navn eller har været sat i system. Det har ændret sig nu, hvor hele personalet er undervist og trænet i den støttende, kollegiale samtale, ligesom der er uddannet 35 læger og sygeplejersker, der i dag fungerer som facilitatorer af især *defusing*-samtalerne.

”Jeg har ikke tal på det, men der er ingen tvivl om, at der er langt flere kollegiale samtaler i dag,” forklarer hun.

Modstand og kulturændring

Vicki Gudmandsen fortæller, at der var en tydelig modstand mod projektet i starten.

”Folk synes, det var grænseoverskridende at have fortrolige samtaler med

nogle, de ikke kendte i forvejen. Men i dag er folk mere opmærksomme og kommer, hvis de synes, der er nogle, jeg skal tage en snak med,” siger Vicki Gudmandsen.

Hun synes, der er sket en kulturændring:

”I dag bliver der ikke sat spørgsmålstegn ved væsentligheden af at tale mere eller mindre voldsomme oplevelser igennem med en kollega. Alle ved, at ting skal bearbejdes, så man kan være en god sygeplejerske eller læge for den næste patient.”

TO KOLLEGIALE SAMTALER

- Den støttende, kollegiale samtale (SKS) er en kort (ca. 5 minutter) uformel samtale mellem to kolleger, hvor den ene taler, og den anden forholder sig aktivt lyttende. Samtalen har fokus på tanker, følelser og reaktioner.
- *Defusing*-samtalen er en fortrolig samtale blandt flere, f.eks. et team, som afholdes kort tid efter en konkret, kritisk situation.

Kilde: Dansk Selskab for Patientsikkerhed

15 %

Så stor en del af reglerne på sundheds- og omsorgsområdet kan fjernes eller beskæres ifølge Københavns Kommune. Det svarer til, at hver sjette regel eller procedure kan ændres eller helt fjernes.

"I fire år har politikerne på Christiansborg holdt skåltaler om mindre bureaukrati, men der er intet sket i virkeligheden. Nu gør vi noget ved det," siger sundheds- og omsorgsborgmester i København, Sisse Marie Welling (SF), i en pressemeddelelse. Regelforenklingen omfatter både kommunens egne regler og statslige/nationale regler, som er vedtaget af Christiansborg. Københavns Kommune har analyseret i alt 536 regler. Den foreslår, at 57 regler forenkles, at 23 regler afskaffes, og at der foretages 18 mulige forbedringer i forvaltningens digitale omsorgssystem Cura.

(lha)

OK23

Forhandlingerne er begyndt

Hvad har de netop påbegyndte OK-forhandlinger på industriens område med sygeplejefaget at gøre? Jo, de danner rammen for de efterfølgende forhandlinger. Det betyder, at transportområdets overordnede aftaler om f.eks. lønregulering og ferie smitter af på sygeplejerskernes overenskomster på det private område.

Dansk Sygeplejeråds forhandlinger med Dansk Erhverv og Dansk Industri går først i gang, når de store forlig er indgået. Det bliver formentligt i starten af marts 2023.

(tbb)

Film

Fra patientens egen mund

Har du eller en af dine patienter behov for at blive klogere på, hvordan det er at leve med kronisk eller længerevarende sygdom, var det måske en idé at besøge helbredsprofilen.dk Her ligger en række film om livet med f.eks. KOL, diabetes og artrose, fortalt af personer, der lever med sygdommen, deres pårørende og fagfolk. På fotoet ses Torben Frøslev, som lever med hjertesvigt. Helbredsprofilen.dk er en del af en overordnet indsats i Region Sjælland om kroniske og længerevarende sygdomme. Her findes også viden om og værktøjer til hjælp i en forandret hverdag med kronisk sygdom.

Copyright: Helbredsprofilen.dk

NORGE

Kvindefjendsk vikarregel

Den norske regering har vedtaget at begrænse den offentlige sektors forbrug af vikarer fra bureauer – dog ikke sygeplejersker.

"Det er en meningsløs vedtagelse, skrot den, den er kvindefjendsk," siger formanden for Norsk Sykepleier Forening, NSF, Lill Sverresdatter Larsen.

Hun har på vegne af NSF foreslået, at begrænsningen i vikarforbruget også skal gælde for sygeplejerskevikarer, og at den sparede lønudgift til vikarerne skal bruges på højere løn til sygeplejerskerne i faste stillinger: "Det er billigere for alle, hvis sygeplejerskerne var fastansatte. Og mere trygt for de ansatte og for patienterne."

Norske kommuner havde i 2021 udgifter til vikarer for 1,7 mia. norske kr., en stigning på 37 pct. fra året før.

Kilde: Sykepleien.no

(hbo)



Overset gulsot hos nyfødte kan skade barnet

Mange nyfødte har gulsot. Hos de fleste er gulsot ufarligt og forsvinder af sig selv. I sjældne tilfælde kan gulsot udvikle sig eller være tegn på alvorlig sygdom.

Case

En nyfødt pige er på 10. levedøgn gul i huden. Hun spiser, men moren er i tvivl, om hun tisser nok, og synes, at pigens afføring er en smule lys.

Moren ringer derfor til egen læge, der ikke finder grundlag for en konsultation. Lægen ved ikke, at pigen ikke er blevet tilset planmæssigt af sundhedsplejersken, da barselsafdelingen ved en fejl ikke har sendt pigens fødselsanmeldelse til kommunen afsted i rette tid.

Pigen bliver derfor først tilset på 15. levedøgn, hvor familien får det første besøg af sundhedsplejersken. Her er pigen fortsat gul, har tabt vægt og er begyndt at blive sløv. Pigen bliver akut indlagt, og det viser sig, at hun har galdevejsatsresi.

Vær opmærksom

Nyfødte med synlig gulsot, som er 1-14 levedøgn

- Vurder, om barnet skal have målt bilirubin, og om barnet skal henvises til sygehus. Dette afhænger af barnets trivsel og symptomer som f.eks. vandladning, farven på afføring og om barnet er sløvt.

Nyfødte med synlig gulsot, som er under 24 timer gamle

- Henvis altid akut til pædiatrisk afdeling.

Nyfødte med synlig gulsot, som er ældre end 14 levedøgn (for præmature børn 21 levedøgn)

- Mål altid og uden forsinkelse (senest førstkommande hverdag) fraktioneret bilirubin – uanset god trivsel og fravær af andre tegn på sygdom. Ved konjugeret hyperbilirubinæmi over 17 $\mu\text{mol/l}$ skal barnet henvises subakut (senest næste dag) til pædiatrisk afdeling.



Mød smerteplagede med empati

Tekst Henrik Boesen

Voksne mennesker med kroniske smerter har forskellige forventninger til mødet med det danske sundhedsvæsen.

Flere end 1 mio. voksne borgere lider af kroniske smerter i forskellig grad. Men der er stor forskel på, hvor ofte smerteplagede borgere søger hjælp mod smerterne i sundhedsvæsenet.

Ca. 8 pct. søger hjælp mere end 20 gange om året i form af kontakt til egen læge, kiropraktor eller fysioterapeut. Omvendt søger omkring 40 pct. aldrig eller sjældent hjælp i sundhedsvæsenet.

Det viser et forskningsprojekt, som fysioterapeut og lektor, ph.d., Søren Mose, har foretaget i samarbejde med Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Gødstrup, og Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet.

Forskningsprojektet viser, at mennesker med kroniske smerter har forskellige forventninger til den sundhedsprofessionelle.

”Vi kan se, at folk, der har mange årlige kontakter, ønsker en sundhedsprofessionel, der relativt ukritisk imødekommer deres forventninger,” siger Søren Mose og tilføjer:

”Hvis den sundhedsprofessionelle møder patienten med empati og interesse, skaber det et grundlag for bedre resultat af behandlingen. Men det giver også et grundlag for at påvirke patientens fremtidige brug af sundhedsvæsenet.”

Søren Mose fremhæver, at forskning viser, at når det empatiske møde lykkes, understøtter det patientens oplevelse af at kunne blive hjulpet:

”Til gengæld, hvis patienten oplever ikke at føle sig hørt eller set, risikerer man, at vedkommende tager kontakt til flere forskellige sundhedsprofessionelle eller afsøger behandlingsformer, der ikke nødvendigvis er evidens for.”

Frivillig fertilitets- rådgivning får midler og kan udvide

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN**

To store fondsdonationer betyder, at sygeplejerskedrevet rådgivning for barnløse nu kan rekruttere flere rådgivere.

Den frivillige organisation Fertility Care har modtaget to større fondsdonationer på samlet set 700.000 kr. Pengene skal bruges til at rekruttere 15 nye fertilitetssygeplejersker, der skal hjælpe med at varetage den frivillige rådgivning af ufrivilligt barnløse.

“Ufrivilligt barnløse står ofte i en svær eksistentiel livssituation. At gå igennem fertilitetsbehandling kan være hårdt og fylder meget for mange. Derfor tilbyder vi gratis telefonrådgivning med frivillige fertilitetssygeplejersker, der brænder for at hjælpe mennesker i en svær situation,” fortæller Maria Salomon, der er daglig leder i Fertility Care. Hun er samtidig deltidsansat i fertilitetsklinikken på Rigshospitalet.

I dag har organisationen fem fertilitetssygeplejersker, der samlet gennemførte 250 rådgivningssamtaler i 2022. Med de nye donationer er ambitionen at rekruttere fertilitetssygeplejersker nok til at gennemføre det dobbelte antal samtaler i 2023 samt, at der om tre år er 20 sygeplejersker tilknyttet det frivillige rådgivningstilbud. Pengene skal primært bruges til rekruttering, uddannelse og supervision af de frivillige.

Podcast

Det SKAL gøre ondt

Det skal gøre ondt, før det gør godt. Det gælder i hvert fald, når det kommer til forebyggelse af benamputationer hos patienter med åreforkalkning i benene. Sygdommen giver krampende lægsmarter ved gang, der forsvinder ved hvile. Den skyldes især rygning, fysisk inaktivitet, usund kost og diabetes. Mange patienter bliver efter diagnose sendt hjem med besked om, at de skal stoppe med at ryge, gå ture og tage deres medicin. Især gåturene halter det med, så sygeplejerske, ph.d. og nuværende fagredaktør på *Sygeplejersken* og *Fag&Forskning*, Maj Siercke, dykkede ned i emnet i sin ph.d. Hendes forskning viser bl.a., at superviseret træningsforløb kan forbedre gangdistance og livskvalitet og forebygge benamputationer, hvilket igen sparer samfundet for mio. En benamputation koster 1 mio. kr., et målrettet rehabiliteringsforløb 6.000 kr.

Hør Maj Siercke fortælle om sin forskning i podcasten *SygViden*, afsnit 'Det skal gøre ondt! Sygepleje til patienter med åreforkalkning i benene'.

SCHWEIZ

Pleje- personale topper mangelliste

Ingen anden erhvervsgruppe er så efterspurgt i Schweiz som uddannet plejepersonale, heriblandt sygeplejersker. Ved udgangen af 2022 var der ca. 7.000 ledige stillinger i plejesektoren – knap 1.000 flere end elektromontører, som er den næststørste efterspurgte gruppe af uddannede fagpersoner.

Opgørelsen viser i alt små 265.000 ledige stillinger inden for samtlige brancher, private som offentlige og både med og uden krav om uddannelse. Ved indgangen til 2023 havde plejesektoren knap 15.000 ubesatte stillinger – inkl. til ufaglærte.

(hbo)

Kilde: [Jobagent.ch](https://www.jobagent.ch)

SYG
VIDEN





Escape rooms for studerende

På Københavns Professionshøjskole er escape rooms blevet en del af sygeplejerskeuddannelsen. Det skaber en god overgang fra teori til praksis, fortæller underviser.

I escape roomet har Therese Nørholm Christiansen efterladt små tegn på, at borgeren ikke har det godt, såsom affald på gulvet og blomster, der er gået ud. Det skal hjælpe de studerende med at genkende tidlige tegn på begyndende sygdom.

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN**
Foto **THERESE NØRHOLM CHRISTIANSEN**

Når de studerende på 4. semester på Københavns Professionshøjskole bliver undervist, foregår det ikke kun i klasselokalet. En del af læringen sker i en til lejligheden opbygget dagligstue, der tilhører den fiktive ældre borger Ilse. Hjemmehjælpen synes, at hun virker anderledes, end hun plejer, og tilkalder kommunens akutsygeplejerske.

En gruppe sygeplejestuderende bliver derfor iført kittel og lukket ind i Iلسes hjem, der er indrettet med visne blomster, affald, kaffeduft og alskens nips på hylderne. Så starter uret: De har 60 minutter til at finde ud af, hvorfor Ilse ikke har det godt.

60 minutter til vurdering

Bag undervisningsformen står Therese Nørholm Christiansen, som er adjunkt på Københavns Professionshøjskole og underviser på 4. semester.

“Når jeg tidligere underviste i, hvordan man er opmærksom på begyndende sygdom hos ældre, skrøbelige borgere, foregik det ved tavlen. Men jeg oplevede, at studerende kom til at se teori og praksis som to meget adskilte ting. Derfor ville jeg gerne finde en læringsproces, der byggede bro mellem de to dele og samtidig kunne engagere eleverne,” fortæller hun.

Efter international inspiration designede hun escape roomet,

hvor studerende ved hjælp af traditionelle sygeplejefaglige værktøjer som blodprøver, urinprøver og TOBS-værdier kommer på sporet af patientens sygdom. Efter en time skal de kunne meddele lægen, hvordan de vurderer patientens tilstand. Den eneste kontakt til omverdenen er envejs-sms'er fra Therese Nørholm Christiansen, der kan sende tips til de studerende, hvis de går helt i stå. Hun lytter nemlig med bag et forhæng.

Spilbaseret læring kan noget

Efterfølgende laves der en grundig debriefing.

“Vi snakker om, hvad de gjorde, men også om hvorfor. De får virkelig øvet sig i at forklare, hvorfor de træffer de valg, de gør. Det kan være alt fra, hvordan de tog blodprøven, til hvorfor de satte sig i borgerens sofa. Det skaber rig mulighed for refleksion,” siger Therese Nørholm Christiansen.

Hun har mødt stor opbakning fra eleverne til projektet:

“De er meget begejstrede. Spilbaseret læring kan virkelig noget. De har et stort engagement og masser af motivation, og de siger, at de bliver udfordret til at tænke selv og stå på egne ben. Det er absolut en undervisningsform, der giver mening at bruge i mange andre sammenhænge, også selvom den kræver flere ressourcer at forberede.”

Svære samtaler med pårørende sat i system

Forventningsafstemmende samtaler med pårørende har dæmpet konfliktniveauet og hævet tilfredsheden hos de pårørende på et nordjysk intensivafsnit.

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN**

Mens covid-19-restriktionerne var på deres højeste, blev en ung mand indlagt på Neurotraumeintensiv (NOTIA) på Aalborg Universitetshospital. Han var i starten af 20'erne og indlagt med et svært kranietraume. Pga. restriktionerne var besøgstiderne begrænset, hvilket ledte til gentagne konflikter mellem patientens mor og sygeplejerskerne på afsnittet.

Men så indbød sygeplejerskerne hende til en samtale i forbindelse med et nyt pilotprojekt om systematisk brug af pårørendesamtaler

Charlotte Daugbjerg, som indtil for nylig var sygeplejerske med særlig klinisk funktion på NOTIA, stod i spidsen for pårørendesamtalerne. Hun gennemførte

en såkaldt "forventningsafstemmende samtale" med patientens mor.

"Moren fortalte mig, at hendes søn som nyfødt lå på neonatal, hvor hun også mødte begrænsninger for, hvor meget hun måtte se ham. Derfor følte hun, at hun igen skulle kæmpe for at se ham nu," fortæller Charlotte Daugbjerg.

En empatisk omfavelse

"Da moren senere blev interviewet for at evaluere pårørendesamtalen, sagde hun, at det havde været en 'empatisk omfavelse'. Det viser, at samtalerne giver god mening," fortæller Charlotte Daugbjerg.

Hun suppleres af Tina Seidelin Rasmussen, afsnitsledende sygeplejerske på NOTIA:

"De pårørende er i krise, så mange af dem har ændrede reaktionsmønstre. Derfor har vi efter pilotprojektet gjort det til en ledelsesmæssig prioritering, at der er sat tid af hver uge til at holde forventningsafstemmende samtaler med de pårørende. Vi vandt Patienternes Pris 2021 bl.a. pga. samtalerne."

Hvis andre afdelinger vil gøre noget lignende, er inddragelse af hele sygeplejerskegruppen vigtig, siger Charlotte Daugbjerg:

"Det er kun en lille håndfuld sygeplejersker, der afholder selve samtalerne, men det er vigtigt, at den patientansvarlige sygeplejerske også deltager og noterer udførelsen i journalen, hvad der er aftalt, så også resten af medarbejdergruppen er informeret."

Fag & Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Formidl viden med afsæt i livssituation

Selv om sundhedspersonale møder patienterne med en dialogbaseret og respektfuld tilgang, tager formidling af viden ikke altid afsæt i patientens situation, behov og ønsker. Desuden får sundhedspersonalet ikke altid vurderet, om patienterne har forstået den formidlede viden.

Derfor er der behov for at fokusere på de pæda-

gogiske dele af de sundhedsprofessionelles arbejde, viser undersøgelse på en medicinsk afdeling.

Læs Fagligt Ajour-artiklen 'Der er efterspørgsel på viden om sundhedspædagogik' i Fag&Forskning nr. 4/2022.

Vil du opleve Norges fantastiske natur?

Lige nu tilbyder vi en sommerbonus på

10.000 NOK

*Du skal kunne arbejde min. 6 sammenhængende uger denne sommer.

Drømmer du om at opleve det bedste af Norge og samtidig få et boost i din sygeplejerskekarriere?

Så er et kortere eller længerevarende vikariat måske lige noget for dig.

VikTeam tilbyder vikariatet både til studerende, nyuddannede og erfarne sygeplejersker, som har mod på et nyt eventyr i det norske.

Løneksempel

Bruttoløn pr. uge ca. 27.000,- NOK inkl. feriepenge, pension og sommerbonus. Eksemplet er for en sygeplejerske med erfaring fra primærsektoren + min 6 års erfaring som sygeplejerske.

Arbejdstiden er ca. 35,5 timer pr. uge.

Derudover kan du få fradrag for diæter, som du angiver på din forskudsopgørelse.

Vi tilbyder markedets bedste lønpakke, og en overenskomst med DSR, så du er sikret de bedst mulige vilkår.

Er du interesseret i at høre nærmere om dine muligheder som sygeplejerskevikar i Norge?

Så kontakt os ganske uforpligtende allerede i dag på telefon (+45) 79 14 11 00 eller på mail info@vikteam.dk.

De bedste hilsner
Sygeplejersketeamet hos VikTeam

VikTeam 
Helse-rekruttering

HØRT! VI LEDERE VIL SKABE BEDRE ARBEJDSVILKÅR

Husk de mange muligheder i sygeplejefaget, fremhæver sygeplejefaglig direktør på Esbjerg Sygehus, **Charlotte Mose Hansen**. Hun har været i medierne for at pege på arbejdsforhold, der kan hæve trivslen for sygeplejersker.

Tekst **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **ASTRID DALUM**

“Vi er stolte af vores fag. Der er så meget godt ved at være sygeplejerske, og det har ikke rigtig fået plads i medierne de sidste år.”

Sådan lyder det fra sygeplejefaglig direktør Charlotte Mose Hansen. Hun kalder sygeplejen et meningsfuldt job, der giver værdi for patient, pårørende og samfund, men også for den enkelte sygeplejerske. Og så rummer det et hav af spændende, faglige udviklingsmuligheder.

Sammen med fire andre sygeplejefaglige direktører fra Region Syddanmark har hun i december skrevet et debatindlæg i Jyllands-Posten, som sætter fokus på alt det, faget tilbyder. Samtidig peger de fem på en række områder, der kan skrues på for at gøre arbejdsdagen bedre for sygeplejersker.

Tid til kerneopgaven

De mener nemlig, at det er tid til at se på faget med andre øjne end det dystre billede, der ifølge dem er tegnet af faget og jobbet de seneste år. Et billede, som de frygter, kan bidrage til en uretfærdig og negativ spiral, hvor endnu flere sygeplejersker søger væk fra faget og hospitalerne, og endnu færre unge uddanner sig til sygeplejerske.

Vi skal fokusere på kerneopgaven



“Vi skal have respekten for faget tilbage. Og her er vi vores ansvar bevidst og vil gøre, hvad der er muligt for at skabe de bedste arbejdsvilkår for de sygeplejersker og medarbejdere, som døgnet rundt hjælper mennesker i sårbare og alvorlige situationer. Det fortjener patienterne og deres pårørende, men også medarbejderne og deres familier,” siger Charlotte Mose Hansen og fortsætter:

“Det har f.eks. stor betydning for trivslen og arbejdsmiljøet, at sygeplejersker bruger deres kompetencer det rigtige sted. På flere afdelinger her i regionen har vi succes med at flytte opgaver mellem sygeplejersker, sosu'er og fysioterapeuter. På den måde kan vi fokusere på kerneopgaven, og samtidig styrker vi det tværfaglige fællesskab.”

Arbejde vs. fritid

Noget af det, som har betydning for sygeplejerskerne, er balancen mellem arbejde og fritid.

“Det er vores ambition, at sygeplejersker har indflydelse på vagtplanen, og at man højst har weekendvagt hver tredje weekend. Det skal sikre en retfærdig deling af arbejdet og tage presset af de mest udsatte afdelinger.”

Men hun understreger, at det også her er vigtigt at se muligheder fremfor begrænsninger:

“Skiftende vagter kan være en belastning for privatlivet. Men arbejder man i weekenden, kan man til gengæld sætte sit præg på, hvornår man har fri i hverdagene. Her kan man hente sit barn tidligt fra børnehaven om tirsdagen, spille tennis om onsdagen eller tage en tur ud på golfbanen om torsdagen. Det kan man ikke i et 8-16 job. Det er vigtigt, at vi husker på, at skiftende vagter også giver en fleksibilitet, som mange gerne vil have.”

Man kan skrue på balancen mellem arbejdsliv og familieliv og en række andre parametre for at gøre arbejdsvilkårene bedre for sygeplejersker, påpeger sygeplejefaglig direktør på Esbjerg Sygehus, Charlotte Mose Hansen.

Der findes to køn, men mange måder at agere på

Af **HENRIK LIST**, anæstesisygeplejerske, produktspecialist, psykoterapeut MPF

I artiklen 'Sundhedsvæsenets møde med LGBT+-personer kræver nye initiativer' i *Fag&Forskning* nr. 4/2022 beskriver forfatterne, hvordan LGBT+-personer er en særligt udsat gruppe rent sundhedsmæssigt. Det kan der være mange grunde til, og derfor er der også al mulig grund til, at sundhedspersonale bliver bedre rustet til at møde LGBT+-personer. Det gælder også, hvor man som sundhedsperson bliver udfordret på sit eget indre kompas og retningsans i mødet med en mand i kjole og høje hæle, en kvinde, der med tydelig skægvekst er ved at transformere til en mand, eller en person, der insisterer på at blive tiltalt "de".

Det er derfor særdeles velkomment, hvis sygeplejestudiet kan være med til at gøre op med forventningerne til f.eks., hvordan man er mand eller kvinde.

Men forfatterne tager ganske enkelt fejl, når de i deres perspektivering understreger et opgør med en normkritisk praksis – ikke bare i forhold til hvad, der er almindeligt, men i antagelsen af køn som binært. Ikke så lidt af en antagelse, især fordi den grundlæggende objektivt er forkert. For der findes to køn, men der findes til gengæld mange måder at agere på som mand eller kvinde. Nogle af os er så heldige, at vi befinder os ret godt i

vores krop, og nogle meget få af os lider under, at vi ikke kan få vores spejlbillede og sanser til at harmonere med det, som vi oplever.

Forfatterernes perspektivering på normkritik og et opgør med køn som binært må stå for deres egen regning. Ikke engang i LGBT+-kredse er der fuld opbakning. F.eks. tager Dansk Regnbueråd afstand fra en seksualundervisning, der er normkritisk og aktivistisk. Desuden understreger de, at "ordene "kvinde" og "mand" skal være beskyttede begreber". Se evt. rådets 12 opgør med *wokeness* og kønsaktivistiske begreber i Danmark.

Dine patienter får 60% i tilskud hos Mediq

Kontakt kundeservice på 3637 9130 eller skriv til ernaering@mediqdanmark.dk



Dine patienter får 4 gratis ernæringsdrikke

Vi tilbyder alle nye kunder, med en grøn ordination, en GRATIS smagspakke sammen med første bestilling af ernæring.*



at the heart of healthcare

*Kampagnen gælder kun nye kunder, som har en grøn ordination. De 4 gratis ernæringsdrikke fås udelukkende sammen med første bestilling af klinisk ernæring foretaget senest d. 31/12 2023. Oplys koden "Smagspakke".

Modregning i pension og efterløn ved arbejde som senior

Pensionerede sygeplejersker, der tog coronarelateret arbejde, blev friholdt fra at få modregnet deres løn i pensionen. Men skal det ikke også fremover gælde for pensionister og efterlønnere, der genoptager sygeplejen og modvirker sygeplejerskemangel, anfører pensioneret sygeplejerske.

Af **BO BARFOD**, pensioneret sygeplejerske

Under coronaepidemien har regionerne haft mulighed for at ansætte pensionerede sygeplejersker i job med coronarelateret arbejde, UDEN at lønnen blev modregnet i pensionen. Fra 2022 var dette også en mulighed for sygeplejersker på efterløn. Det er dejligt, at regering/A-kasser/DSR/Regionerne har formået at sikre, at modregning i efterløn eller

pension ikke vil forekomme ved coronarelateret arbejde i 2022.

Når vi nu mangler rigtigt mange sygeplejersker i det offentlige regi, ligger det jo lige for at tilbyde både efterlønnere og pensionister med sygeplejefaglig baggrund deltids- eller fuldtidsansættelse uden modregning i efterløn og pension.

Vi vil her gøre det attraktivt for seniorerne at tilbyde sig. Man vil med denne ordning have kompenseret disse sygeplejersker for den manglende lønudvikling, og man vil have fundet en løsning på noget af manglen.

Jeg ser meget gerne en relevant kommentar og helst aktivitet fra ledelsen i Dansk Sygeplejeråd.

Svar:

Af **GRETE CHRISTENSEN**, formand for Dansk Sygeplejeråd

Kære Bo

Tak for dit bidrag til debatten om mangel på sygeplejersker. Vi er enige i, at det er en god ide at give sygeplejersker, som er gået på pension eller efterløn, mulighed for igen at tilbyde deres arbejde.

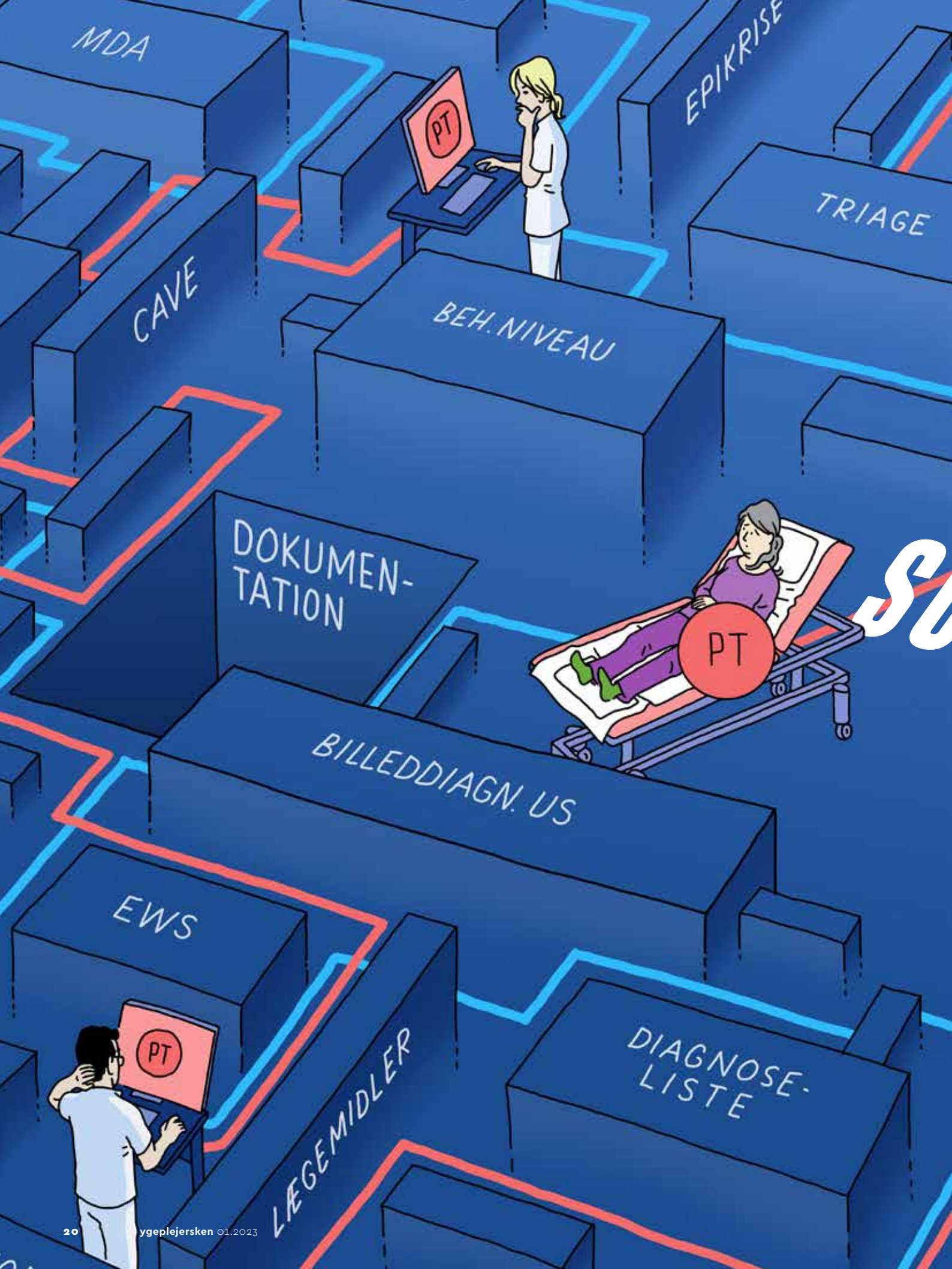
Derfor er det positivt, at regeringen, som en del af en akutupakke til sundhedsvæsenet, foreslår at afskaffe modregningen

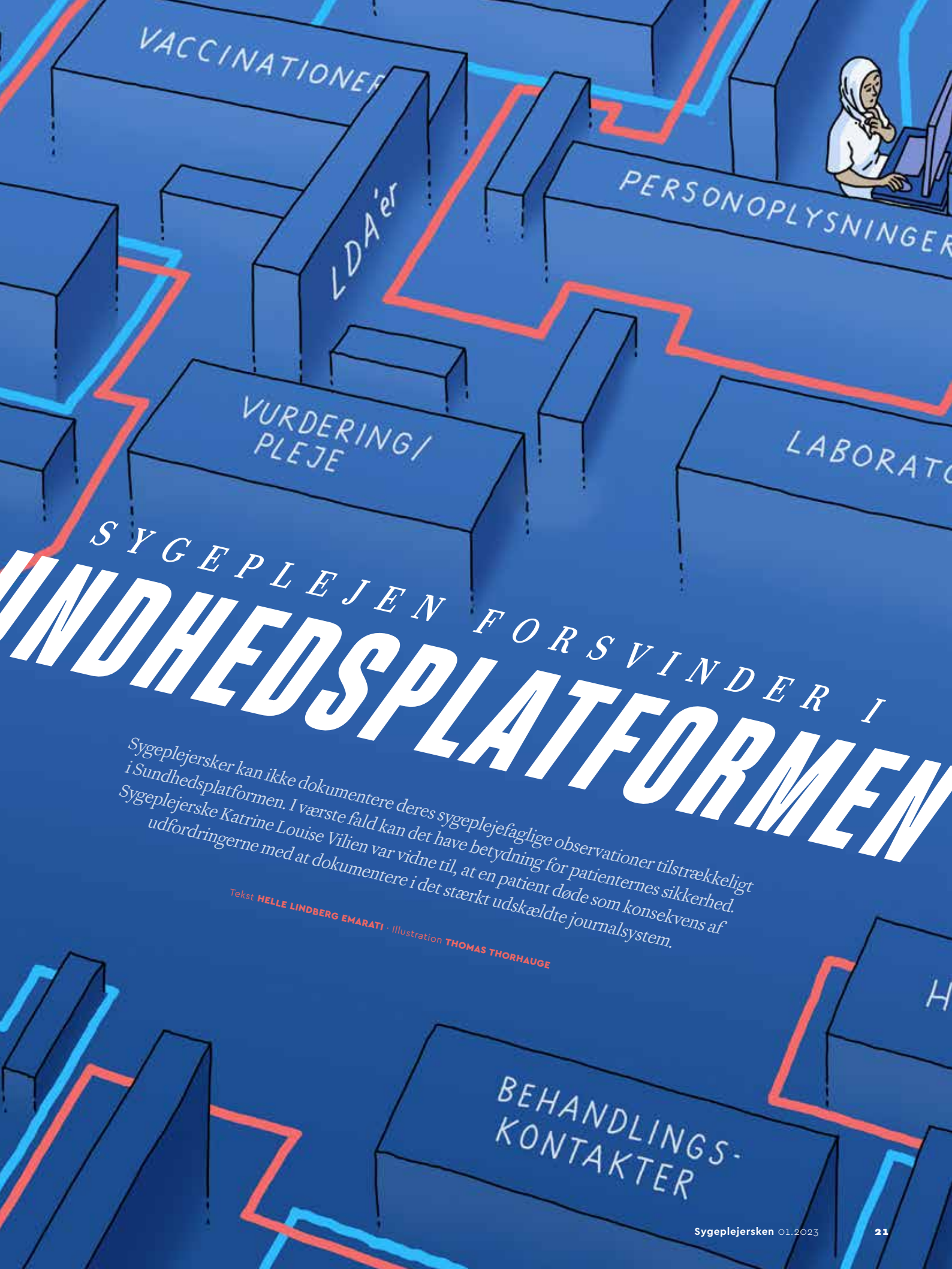
i efterløn i 2023 og 2024 for medarbejdere i sundhedsvæsenet. Det bakker vi op om. For os bliver det også vigtigt, at man får en løn som alle andre, når man tilbyder sine sygeplejefaglige kompetencer efter at være gået på efterløn eller pension.

Der er allerede lavet aftaler om, at pensionister, der arbejder, ikke bliver

modregnet i ægtefælles pension efter 1. januar 2023. Det er et positivt træk, og nu afventer vi endnu et skridt i den retning for at mindske modregning i egen pension.

Der er hårdt brug for sygeplejersker overalt i sundhedsvæsenet, og her er jeg sikker på, at efterlønsmodtagere og pensionister kan være en stor hjælp.





SYGEPLEJEN FORSVINDER I SUNDHEDSPLATFORMEN

Sygeplejersker kan ikke dokumentere deres sygeplejefaglige observationer tilstrækkeligt i Sundhedsplatformen. I værste fald kan det have betydning for patienternes sikkerhed. Sygeplejerske Katrine Louise Vilien var vidne til, at en patient døde som konsekvens af udfordringerne med at dokumentere i det stærkt udskældte journalsystem.

Tekst **HELLE LINDBERG EMARATI** · Illustration **THOMAS THORHAUGE**

Patienterne betaler prise

når sygeplejersker ikke kan dokumentere deres arbejde

Sundhedsplatformen er ikke udviklet til at kunne håndtere sygeplejefaglig dokumentation. Det betyder, at vigtige sygeplejefaglige observationer går tabt i systemet – og at patienterne risikerer at blive udsat for livsfarlige utilsigtede hændelser.

Tekst **HELLE LINDBERG EMARATI** · Illustration **THOMAS THORHAUGE** · Foto **NIKOLAI LINARES** og **LARS HOLM**

Der er en orange patient på tavlen, da Katrine Louise Vilien en aften møder ind som ansvarshavende sygeplejerske. Som de andre sygeplejersker på akutmodtagelsen ved hun, at en orange triagefarve betyder ”haster”, og at patienten skal tilses af en læge inden for et kvarter.

”I den mundtlige overlevering fra den afgående ansvarshavende, får jeg at vide, at der er tilkaldt en læge, men at lægen har travlt og kommer så hurtigt som muligt. Bagefter går jeg ind og kigger i pa-

tientens journal i Sundhedsplatformen,” fortæller Katrine Louise Vilien.

Her kan hun se, at patienten er blevet triageret ved ankomst, har fået målt sine vitale parametre og er blevet symptomvurderet. Alle de rigtige felter er klikket af i journalsystemet.

”Patienten ser fin ud på tallene og de målinger, der er blevet registreret. Det eneste, der bonner ud er, at vedkommende har lidt ondt og kaster op. Det kan godt udløse en orange triagevurdering, men er ikke nødvendigvis livstruende,” forklarer Katrine Louise Vilien.

Hvad der til gengæld ikke er registreret i Sundhedsplatformen er sygeplejefaglige observationer fra triageringen.

”Alt dét, som tallene ikke viser – at patienten er dårlig og ser skidt tilpas ud, og har det værre, end målingerne faktisk indikerer – kan jeg ikke se i Sundhedsplatformen. Derfor er der heller ingen alarmklokker, der ringer hos mig. Lægen er jo tilkaldt,” siger Katrine Louise Vilien.

Et kvarter senere bliver hun ringet op af en kollega, der står ved patienten: Der er noget galt. Katrine Louise Vilien kan høre, at patienten hyperventilerer i baggrunden.



”

Sundhedsplatformen har forringet kvaliteten af den sygepleje, vi udfører.

KATRINE LOUISE VILIEN, sygeplejerske

”Jeg skynder mig at løbe derned, men det er for sent,” fortæller Katrine Louise Vilien.

”Det ender med, at patienten dør mellem hænderne på os.”

Sygeplejen er usynlig i systemet

Katrine Louise Vilien er en af de cirka 15.000 sygeplejersker i Region Hovedstaden og Sjælland, der bruger Sundhedsplatformen i deres arbejde. Hun er ikke længere på akutmodtagelsen, hvor patientens død endte med at blive registreret som en utilsigtet hændelse. Nu er hun forløbskoordinator og administrativ sygeplejerske på Afdeling for Blodsygdomme på Rigshospitalet. Indimellem tager hun stadig vagter på sengeafsnit for at få ekstra penge i lønningsposen.

Og Sundhedsplatformen? Den har hun ikke meget til overs for, når det kommer til dokumentation af sygeplejerskers arbejde og observationer.

”Den sygeplejefaglige dokumentation er væk i Sundhedsplatformen. Det var derfor, patienten på akutmodtagelsen døde. Der er selvfølgelig ingen, der med sikkerhed kan sige, om udfaldet kunne have været anderledes, men vi kan i hvert fald ikke dokumentere, at vi i situationen har gjort vores bedste,” siger Katrine Louise Vilien.



Hvad er Sundhedsplatformen?

- Sundhedsplatformen er en elektronisk patientjournal, hvor bl.a. læger og sygeplejersker skal dokumentere deres arbejde.
- Patienter kan logge på systemet med NemID/MitID via internettet og følge deres egen behandling.
- Systemet er leveret af den amerikanske firma Epic og blev for første gang indført på Herlev og Gentofte Hospital den 21. maj 2016.
- I 2016-2017 blev det implementeret på alle hospitaler i Region Hovedstaden og Region Sjælland.
- I landets øvrige regioner benyttes EPJ journalsystemet leveret af det amerikanske firma Systematics målrettet danske forhold.

Som sygeplejerske inden for hæmatologien ser hun ofte patienter i lange og komplekse forløb. Hun oplever, at hun i Sundhedsplatformen ikke kan dokumentere sine faglige observationer om patienternes fysiske og mentale tilstand.

”Vi har patienter med leukæmi og knoglemarvskræft. Det er patienter, hvor den ene dag kan være god, og den næste dag kan være dårlig, både fysisk og mentalt. Men hvis jeg f.eks. i Sundhedsplatformen klikker mig ind i den underfane, der hedder ’Psyisk’, så er jeg pludselig ovre i psykiatrien og kan kun klikke af, om patienten er skizofren, mani-depressiv osv. – ikke, at patienten har en dårlig dag og har brug for ekstra opmærksomhed eller ro,” forklarer Katrine Louise Vilien.

Alt dét, som hun kalder ”prosa” – professionelle beskrivelser af planlagt og ud-

ført sygepleje, eller af den sygeplejefaglige observation og dokumentation – er der ikke plads til.

”Jeg kan sagtens registrere, at jeg én gang i timen går ind og måler en patients blodtryk. Det kan jeg gøre med nogle klik. Men en sygeplejerskes arbejde handler rigtig meget om faglig intuition: Hvad du ser, hører, lugter, føler og mærker ved patienten,” siger Katrine Louise Vilien.

Hun fortæller, at hun ganske vist godt kan finde et notatfelt og skrive fritekst, men at det ikke gør nogen forskel – for der er ingen, der kan finde det.

”Hvis blodtryksmålingerne er fine, men jeg i mine observationer fornemmer, at patienten faktisk er på vej i sepsis, så kan den sygeplejerske, der kommer efter mig, ikke bare hurtigt gå ind og finde dem i Sundhedsplatformen. Hun kan se, at jeg har lavet nogle ekstra blodtryks-



Problemet er, at vi forventer os noget af Sundhedsplatformen, som det slet ikke er designet til at kunne levere.

SUSANNE FRIIS SØNDERGAARD,
forskningssygeplejerske

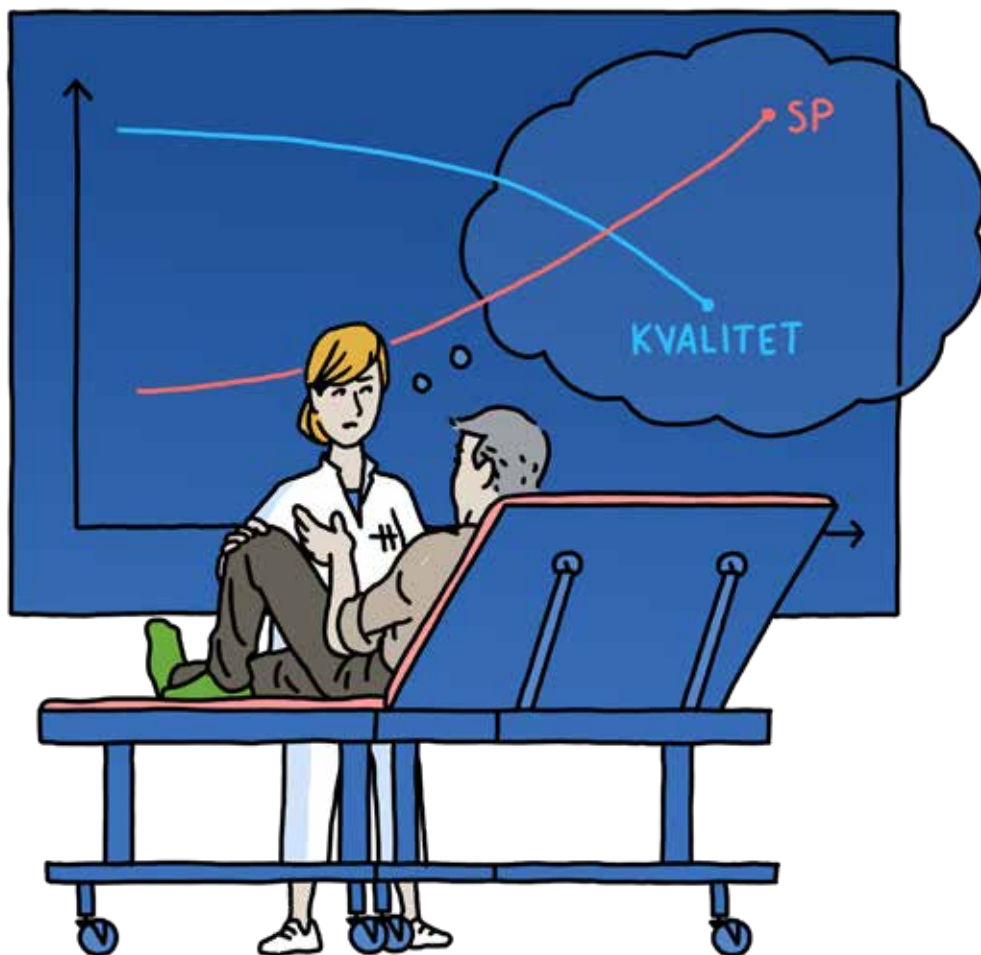
målinger – men hun kan ikke finde mine notater, hvis hun ikke ved, hvor hun skal lede,” siger Katrine Louise Vilien.

Et amerikansk faktureringsystem

Katrine Louise Viliens kritik af Sundhedsplatformen er ikke unik. I maj 2021 offentliggjorde Region Hovedstaden og Region Sjælland en tværgående undersøgelse af tilfredsheden med Sundhedsplatformen blandt sundhedsmedarbejderne.

Selvom der kunne spores en lille fremgang på 0,3 procentpoint i den samlede brugertilfredshed i forhold til i 2019, var det stadig under halvdelen af de adspurgte medarbejdere, der var tilfredse med det udskældte elektroniske journalsystem.

Den mest kritiske faggruppe var lægerne, dernæst sygeplejerskerne. Undersøgelsen viste, at medarbejderne savnede bedre



Et udskældt problembarn

- Sundhedsplatformen har været stærkt kritiseret siden dens implementering. Systemet er af læger og fagfolk bl.a. blevet kritiseret for at være for kompliceret og ulogisk at bruge, for tidskrævende og så ineffektivt, at personalet nogle steder er gået tilbage til at bruge pen og papir i dokumentationen.
- Over 3.400 patienter i hovedstaden og på Sjælland fik desuden i 2020 og 2021 enten dobbeltordinationer eller forkerte medicindoseringer på grund af fejlvisninger i Det Fælles Medicinkort i Sundhedsplatformen. Fejlene og håndteringen af dem udløste alvorlig kritik fra Datatilsynet.
- Hospitaler har i 39 tilfælde brudt loven om maksimal ventetid for patienter pga. Sundhedsplatformen.

Kilder: Politiken og Dagens Medicin

overblik over patienter og patientforløb i Sundhedsplatformen. De efterlyste også forbedrede muligheder for klinisk dokumentation.

Resultaterne af undersøgelsen kommer ikke bag på Susanne Friis Søndergaard. Hun er forskningssygeplejerske ved VIA, Forskningscenter for Sundheds og Velfærdsteknologi, og ved Center for Forskning i Klinisk Sygepleje, Hospitalsenhed Midt, og som har forsket i digital journalisering.

Hun peger på, at softwaren i Sundhedsplatformen, der er leveret af det amerikanske firma Epic, er udviklet til et amerikansk sundhedssystem med brugerbetaling – ikke et dansk sundhedssystem. Det betyder, at systemet grundlæggende er et faktureringsystem, hvor der ikke er indtænkt plads til flerfaglig dokumentation.

”Dokumentationsmulighederne i Sundhedsplatformen er baseret på en biomedicinsk tænkning om, at al diagnosticering og behandling er ydelser, der skal faktureres til patienterne eller deres forsikringselskaber. Derfor er systemet ikke

gearet til f.eks. sygeplejefaglig dokumentation, fordi sygeplejen i den biomedicinske tænkning bare understøtter de ydelser, som lægen ordinerer,” siger Susanne Friis Søndergaard.

Derfor er hun ikke overrasket over, at sundhedsmedarbejderne i Region Sjælland og Region Hovedstaden ikke er tilfredse med mulighederne for klinisk dokumentation i systemet.

”Hvis du bruger et system til noget andet end dét, det er designet til, så får du ikke særligt gode resultater,” siger Susanne Friis Søndergaard og fortsætter:

”Derfor mener jeg heller ikke, at det er Epic, der bærer ansvaret. De har bare leveret det system, de har lovet. Sagen er, at vi forventer os noget af Sundhedsplatformen, som det slet ikke er designet til at kunne levere.”

Patienterne bliver sorteper

Susanne Friis Søndergaard placerer i stedet ansvaret for dokumentationsproblemerne i Sundhedsplatformen hos dem, der har indkøbt systemet.

”Problemet er, at det er politikere og embedsmænd, der træffer beslutningerne – måske ikke alene, men i hvert fald ikke i samråd med sygeplejerskerne, lægerne og de andre faggrupper, der skal arbejde med systemerne hver eneste dag. Når disse faggrupper så påpeger problemerne, er de desværre enormt svære og tidskrævende at få rettet op på, enten pga. noget strukturelt, noget teknisk eller økonomi,” siger Susanne Friis Søndergaard.

Forskningssygeplejersken er heller ikke i tvivl om, hvem der i sidste ende betaler prisen.

”Det er patienterne, der bliver sorteret i det her. Vi ved, at det har stor betydning for patienternes sikkerhed og kontinuiteten i behandlingen og plejen, at den sygeplejefaglige dokumentation er tilstrækkelig. Typisk er det jo minimum tre forskellige sygeplejersker, der skal passe en patient i løbet af et døgn. Hvis den ene ikke ved, hvad den anden har set og hørt, eller hvorfor hun har gjort, som hun har gjort, er det et stort problem,” siger Susanne Friis og fortsætter:

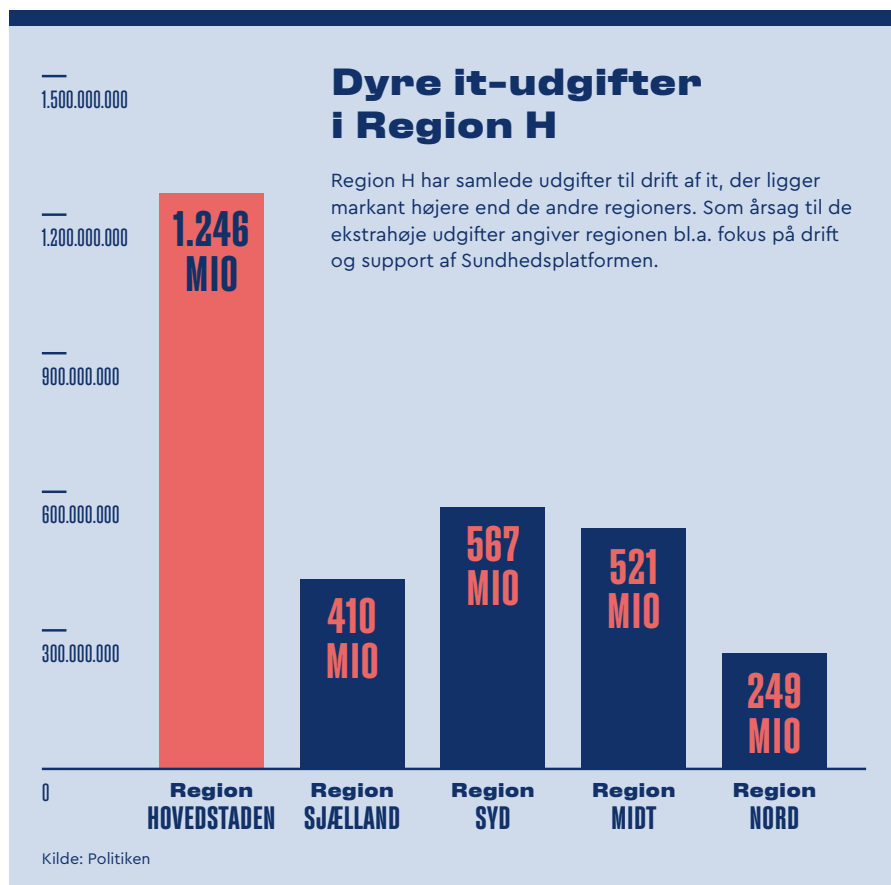
”På grund problematiske politiske beslutninger risikerer patienterne altså at blive udsat for utilsigtede hændelser – hændelser, der i værste fald kan være livsfarlige.”

De IT-ansvarlige for Sundhedsplatformen erkender, at der er udfordringer, og at der arbejdes på at forbedre systemet.

”Jeg vil ikke anfægte sygeplejerskernes oplevelse overhovedet. Vi har vidst i et stykke tid, at der er et behov for at tilpasse de skærm billeder og dokumentationsmuligheder, sygeplejerskerne ser i Sundhedsplatformen,” siger Kim Veber Carlsen, enhedschef i Center for IT og Medicoteknologi (CIMT), der understøtter, supporterer og udvikler Sundhedsplatformen i Region Hovedstaden og Sjælland (læs s. 30).

Forringer sygeplejekvaliteten

Det er dog potentielt ikke kun patienterne, der kan risikere at lide under



manglerne i Sundhedsplatformen. Også sygeplejerskerne påvirkes på trivsel og arbejdsglæde, når dokumentationssystemet ikke understøtter deres kliniske praksis.

”Man ved fra forskningen, at sygeplejersker simpelthen får stress af at arbejde i afdelinger, hvor de ikke kan få lov til at afreportere og dokumentere de ting, de mener, er væsentlige. Især unge, nyuddannede sygeplejersker vil f.eks. også opleve at blive usikre og komme til at begå fejl, fordi de ikke modtager de sygeplejefaglige informationer, de har brug for,” siger Susanne Friis Søndergaard.

Tilbage på Afdeling for blodsygdomme på Rigshospitalet er Katrine Louise Vilien også bekymret på de unge sygeplejerskers vegne.

”Da jeg var ung og uerfaren sygeplejerske, lærte jeg rigtig meget af at læse andre sygeplejerskers observationer og notater.

Hvordan skal mine yngre kollegaer få mulighed for det samme? Jeg har ikke tid til at følges rundt med dem, og de kan heller ikke se i journalen, hvad jeg har foretaget mig,” siger Katrine Louise Vilien.

Hun mener, at det vil føre til mærkbare konsekvenser for sygeplejefaget, hvis der ikke bliver rettet op på problemerne med sygeplejefaglig dokumentation i Sundhedsplatformen.

”Det er det dårligste system nogen sinde, hvis du spørger mig. Det har forringet kvaliteten af den sygepleje, vi udfører. Nordens sygeplejersker har tidligere været verdenskendte for god dokumentation, selvstændigt virke og stærke kompetencer. Nu ser jeg det smuldre mellem hænderne på os,” siger Katrine Louise Vilien. ●



”

Sundhedsplatformen er

umulig at arbejde med

Sygeplejerske Ulla Gantzel Frederiksen kalder dokumentationsfunktionen i Sundhedsplatformen for ”tidskrævende”, ”besværlig” og ”nuanceret”. Nu arbejder hun på et privat hospice, hvor systemet er lettere at gå til.

”Hvis ingen kan finde sygeplejedokumentationen, så går det jo tabt, for de mundtlige overleveringer er der også blevet mindre tid til,” siger **Ulla Gantzel Frederiksen**.



”Det er den mest hæslige form for sygeplejedokumentation, jeg har prøvet. Jeg kan stadig blive rasende af at tænke på det.”

Ulla Gantzel Frederiksen er klar i mælet, når talen falder på Sundhedsplatformen. Indtil for nylig var hun én af de sygeplejersker, som kæmpede med at dokumentere sit arbejde i det elektroniske journalsystem. Da arbejdede hun på et palliativt sengeafsnit.

I september 2022 fik hun arbejde på et privat hospice, hvor systemet er et an-

det – men problemerne, hun oplevede med Sundhedsplatformen, står i frisk erindring.

”I Sundhedsplatformen er der kun gjort lidt plads til sygeplejefaglig dokumentation, f.eks. i funktionen ’Vurderings-skema’. Det er umuligt at arbejde med. Her har man på forhånd udvalgt en masse ord, og så skal du som sygeplejerske ind og bruge tid på at lede efter de ord, der passer på patienten – konfus, deprimeret osv. – og så skal du klikke dem af én efter én,” siger Ulla Gantzel Frederiksen.

Svært at finde dokumentation

Hun kalder funktionen for en tidskrævende og besværlig prøvelse, som ikke giver et nuanceret billede af patientens tilstand.

”Jeg har været sygeplejerske i 35 år og har altid kunnet skrive fritekst. Det kan du ikke i Sundhedsplatformen. I hvert fald ikke ubegrænset. Der er et lille felt, hvor du kan skrive 1,5 linje, og så er der ikke plads til mere. Det er efter min mening en nedvurdering af sygeplejerskers observationer,” siger Ulla Gantzel Frederiksen. Hun fortsætter:

”Hvis du har behov for at skrive mere – og det har du som regel – så skal du bevæge dig over i et nyt faneblad, hvor du kan åbne en notatboks. Men så er du faktisk ovre i lægejournalen, som du helst ikke må skrive i.”

Ulla Gantzel Frederiksen fortæller, at den allerede sparsomme sygeplejedokumentation desuden ”forsvinder” i systemet.

”Det skyldes den måde, systemet er bygget op på. Så snart du skal mere end 24 timer tilbage i tiden, tager det en krig at søge dokumentation frem, hvis du da overhovedet kan finde det,” siger hun.

”Sundhedsplatformen skal skrottes”

I dag arbejder Ulla Gantzel Frederiksen med et andet journalsystem. Systemet er et lille, lukket system, som ikke kan sammenlignes 1:1 med Sundhedsplatformen – men hun er glad for overskueligheden.

”Alt, hvad jeg skal bruge, kan jeg få overblik over med det samme. Status og observationer fra dag- eller nattevagt, det hele ligger i kronologisk rækkefølge og med initialer. Det er en anden verden,” siger hun og tilføjer:

”Jeg er lykkelig for, at jeg selv er sluppet for at arbejde med Sundhedsplatformen. For mine kollegers skyld håber jeg, at den bliver skrottet.” ●



Intensiv undervisning letter dokumentationen

Massiv uddannelse og ensretning for alle medarbejdere kan gøre det lettere for sygeplejersker at dokumentere deres arbejde i Sundhedsplatformen – især på ambulante afdelinger og dagafsnit med korte patientforløb.

Tekst **HELLE LINDBERG EMARATI** · Illustration **THOMAS THORHAUGE**
Foto **NIKOLAI LINARES** og **CLAUS BECH**

"Jeg kan sagtens forstå, at Sundhedsplatformen kan være frustrerende at arbejde i, hvis man ikke har fået undervisning i, hvordan man skal dokumentere," siger **Anna Friis**.

Det er let og overskueligt at dokumentere sygeplejefagligt i Sundhedsplatformen – hvis altså dokumentationen ensrettes og sygeplejerskerne via dedikeret uddannelse bliver klædt ordentligt på til at bruge systemet.

Det mener Anna Friis, der er sygeplejerske på Sengeafsnit for Mave/Tarm/Lever på Rigshospitalet, hvor de har patienter i både korte og længere forløb. Hun er tilfreds med sine muligheder for at dokumentere sygeplejefagligt i det digitale journalsystem, fordi hun ved, hvordan hun skal gøre det.

"Når jeg går ind i en patientjournal, kan jeg hurtigt få overblik og dokumentere, hvad jeg har brug for at kunne dokumentere. Jeg kan med få klik registrere, om jeg har lavet forbindelsesskift, at jeg har lagt et kateter, hvor meget væske, jeg har tømt fra en patients stomi og så videre," fortæller hun.

Ensretning er afgørende

Anna Friis lægger stor vægt på, at man på hendes afdeling på Rigshospitalet har brugt rigtig meget tid på standardisering af den sygeplejefaglige dokumentation, og på at undervise sygeplejerskerne i, hvordan de skal bruge systemet. Som resultat dokumenterer alle nu på samme måde.

"I funktionen 'Vurderingsskema' klikker vi af, hvad vi har gjort og observeret ved patienten den dag og markerer det med gult, hvis det er vigtigt, at den næste sygeplejerske ser det. Vi er fri for at skrive en masse frihåndsnotater om, hvor meget patienten har spist, at de er gået 50 meter – ting, som hurtigt kan blive til fyld, hvis det f.eks. skrives som et notat i lægejournalen," siger Anna Friis og fortsætter:

"Det er virkelig vigtigt, at der er en form for ensretning, og at sygeplejerskerne får undervisning i, hvordan de skal dokumentere i Sundhedsplatformen. Ellers gør vi det jo alle sammen på hver vores måde."

Sundhedsplatformen er foreløbig det eneste journalsystem, Anna Friis har arbejdet med som sygeplejerske. Hun var stadig under uddannelse, da det blev implementeret. Hun mener dog, at Sundhedsplatformen er bedre end sit rygte.

INDGIFT
UDGIFT

”Jeg ved godt, det har været meget udskaeldt, og de sygeplejersker, der har været særligt trætte af det, er nok også dem, der har været vant til at arbejde i nogle andre systemer – men min egen oplevelse er, at det er nemt at arbejde med. Jeg tror, at de problemer, der er, er afdelingsspecifikke,” siger Anna Friis.

Forsker: Fint system til korte forløb

Susanne Friis Søndergaard, der er forskningssygeplejerske ved VIA, Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, og ved Center for Forskning i Klinisk Sygepleje, Hospitalsenhed Midt, er som udgangspunkt kritisk over for dokumentationsmulighederne i Sundhedsplatformen. Hun peger dog på, at journalsystemet kan fungere udmærket på nogle afdelinger, så længe der også følger uddannelse med.

”Der er f.eks. belæg for at sige, at Sundhedsplatformen er ganske vellykket på dagafsnit og ved ambulante forløb – det vil sige korte patientforløb. Her giver det faktisk ret god mening, at man hurtigt kan gå



”Jeg har lært Sundhedsplatformen bedre at kende, men der er stadig funktioner, jeg ikke kender. Det føles tilfældigt, når jeg får ny viden,” siger **Thomas Markvart Sørensen**.

ind og klikke felter af og ikke har behov for at skrive fritekstnotater,” siger hun.

Ifølge Susanne Friis Søndergaard opstår problemerne med dokumentation typisk, så snart patientforløbene bliver lange og komplicerede.

”Og det er jo desværre næsten kun de forløb, vi har på hospitalerne i dag. Det er multisyge, komplekse patienter, som har mange kontaktpunkter forskellige steder i sundhedsvæsenet,” siger hun.

Opfinder systemer i systemet

At det netop giver udfordringer med den sygeplejefaglige dokumentation, når ensretningen og uddannelsen i brugen af Sundhedsplatformen halter, kan Thomas Markvart Sørensen skrive under på.

Han er sygeplejerske i Region Hovedstadens Psykiatri, og selvom han efterhånden har lært den elektroniske journal bedre at kende, er han stadig ikke begejstret.

”Den undervisning, vi har fået i brugen af Sundhedsplatformen, har ganske enkelt været for dårlig. Det betyder, at sygeplejersker går rundt og opfinder deres egne

systemer i systemet,” siger Thomas Markvart Sørensen og fortsætter:

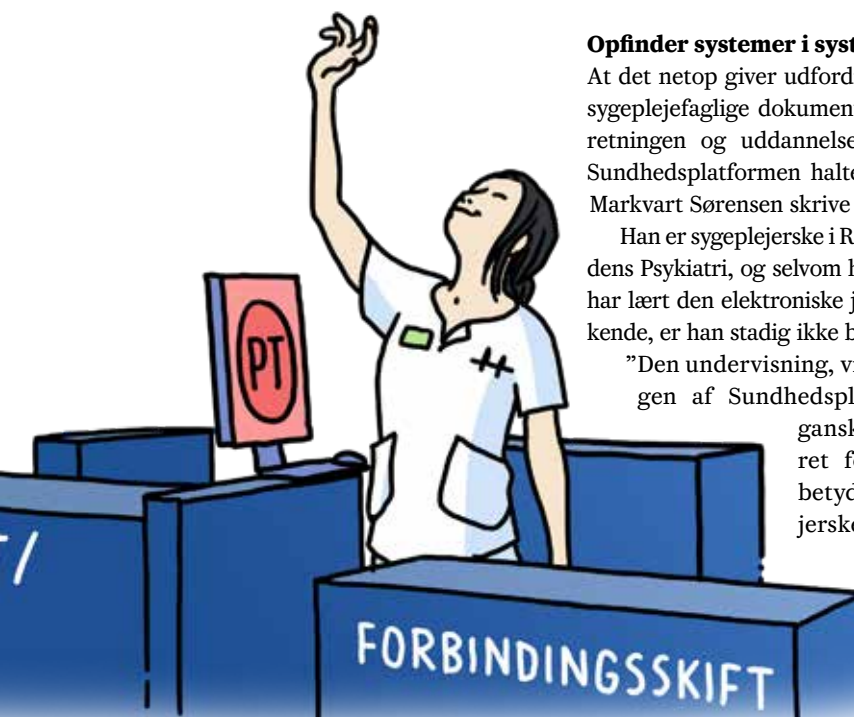
”Vi fik jo at vide i starten, da det blev implementeret, at vi i bund og grund ikke skulle skrive noget – vi skulle bare vinge af i nogle bokse. Det fungerede ikke, for vi bliver som sygeplejersker i psykiatrien nødt til at kunne skrive noget fritekst, så nu er vi gået tilbage til at skrive noter i systemet,” siger han.

”Vi risikerer at overse noget vigtigt”

Thomas Markvart Sørensen fortæller, at noterne kan hedde noget forskelligt, alt efter hvilken sygeplejerske, der har skrevet dem, eller hvilken afdeling, man arbejder på.

”Da jeg f.eks. var på et psykiatrisk ambulatorium, kaldte vi dem for konsultationsnoter. Det måtte vi ikke, for vi var jo ikke læger. Så blev vi nødt til at kalde dem noget andet, men ingen fortalte os, hvad de så skulle hedde – med det resultat, at de nu kan hedde alt muligt, fordi alle kalder dem noget forskelligt” siger han.

”Det betyder også, at vi risikerer at overse noget vigtigt – f.eks. hvis personalet dér, hvor patienten har været indlagt før, dokumenterer anderledes, end vi selv gør, eller skriver tingene ind i et felt, hvor de ’forsvinder’ bagefter,” siger Thomas Markvart Sørensen. ●



Regioner tilpa Sundhedsplatt sygeplejejen

Det skal være lettere for sygeplejersker at dokumentere det, der er vigtigt. Sådan lyder det fra den ansvarlige enhedschef i Region Hovedstaden, der er i gang med et stort projekt, der skal tilpasse mulighederne for dokumentation i Sundhedsplatformen til individuelle specialer.

Tekst **HELLE LINDBERG EMARATI** · Illustration **THOMAS THORHAUGE**

I regionerne afviser man, at udfordringer med den sygeplejefaglige dokumentation i Sundhedsplatformen i sig selv har ført til patientfarlige utilsigtede hændelser – men anerkender, at der er plads til forbedringer.

”Jeg vil ikke anfægte sygeplejerskerne oplevelse overhovedet. Vi har vidst i et stykke tid, at der er et behov for at tilpasse de skærbilleder og dokumentationsmuligheder, sygeplejerskerne ser i Sundhedsplatformen,” siger Kim Veber Carlsen.

Han er enhedschef i Center for IT og Medicoteknologi (CIMT) i Region H med det it-mæssige ansvar for den kliniske dokumentation. Enheden har for nylig

igangsat et stort initiativ om re-implementering, der skal imødekomme sygeplejerskernes behov for tilpasset dokumentation i Sundhedsplatformen ”helt ned på speciale- og afdelingsniveau,” som Kim Veber Carlsen udtrykker det.

”Når virkeligheden er, at sygeplejersker arbejder relativt forskelligt og har forskellige dokumentationsbehov, så bliver vi selvfølgelig også nødt til at indrette og tilpasse Sundhedsplatformen efter det,” siger han.

Hvorfor først nu?

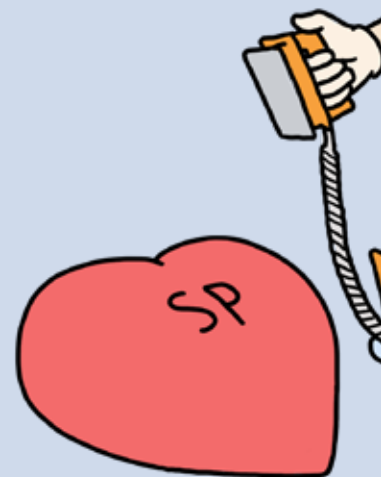
”Vi ville ønske, at vi kunne have gjort det allerede for flere år siden, men virkeligheden er sådan, at vi først nu er nået til

et punkt, hvor det rent teknisk kan lade sig gøre,” siger Kim Veber Carlsen.

Det skal være let at dokumentere rigtigt

Ifølge enhedschefen vil man i løbet af små 2 år have tilpasset Sundhedsplatformen på samtlige 234 afdelinger i alle specialer i Region Hovedstaden og Region Sjælland. Udrulningen på de første ca. 20 afdelinger forventes at være gennemført i marts.

”Sygeplejerskerne vil efterfølgende opleve, at de på afdelingerne selv har designet deres skærbilleder og via en fokuseret lokal implementeringsindsats kan dokumentere på samme måde – fremfor situationen, som den er nu, hvor nogle



SSER ommen til



sygeplejersker oplever, at de ikke ved, hvordan de skal dokumentere, og at der mangler standardisering,” siger Kim Veber Carlsen.

Ambitionen er, at sygeplejerskerne ikke nødvendigvis skal kunne dokumentere mere i Sundhedsplatformen – men at det skal være lettere for dem at dokumentere det rigtige.

”Om løsningen er mere prosa og fritext, eller om løsningen er et bedre overblik og lettere måder at dokumentere på, er ikke nødvendigvis hinandens modsætninger. Det væsentlige er, at sygeplejerskerne på de enkelte afdelinger oplever, at de kan dokumentere dét, de mener er væsentligt at dokumentere, uden at skulle bruge for meget tid på det,” siger Kim Veber Carlsen.

Men I anerkender, at der er nogle sygeplejersker, der oplever, at de ikke kan

dokumentere sygeplejefagligt med f.eks. fritekst i Sundhedsplatformen?

”Altså, der er jo en grund til, at vi ser et behov for tilpasning. Det er jo fordi, der sidder nogle sygeplejersker, som oplever udfordringer. Det er også derfor, vi sadler om nu,” siger Kim Veber Carlsen.

Sygeplejersker skal uddannes bedre

I re-implementeringen vil man også have fornyet fokus på at uddanne sygeplejerskerne. Det fortæller Gitte Fangel, der er sygeplejefaglig vicedirektør på Holbæk Sygehus samt overordnet ansvarlig på tværs af regionernes hospitaler for arbejdet med at forbedre it-understøttelsen.

”Der er allerede gode muligheder for sygeplejefaglig dokumentation i Sundhedsplatformen – f.eks. funktionen ’Patientplaner,’ som vi desværre ikke har fået implementeret særlig godt. Den proces, som er i gang nu, er derfor også en lejlighed til lokalt at kigge på den implementering igen,” siger Gitte Fangel.

Ifølge hende handler det i høj grad også om at træne sygeplejerskerne i, hvordan de bruger de dokumentationsmuligheder, som Sundhedsplatformen tilbyder.

”Jeg vil netop mene, at sygeplejeprocessen er kernen i den måde, Sundhedsplatformen er bygget op på, men jeg anerkender absolut, at det kan være svært at se, hvis man ikke ved, hvordan man skal bruge det,” siger Gitte Fangel.

En del af kritikken er, at Sundhedsplatformen netop ikke er bygget op om sygeplejeprocessen, men efter en biomedicinsk model – ordinationer, diagnoser osv. Hvad tænker du om det?

”Jeg tænker, at vi så simpelthen ikke har formået at undervise godt nok i, hvordan man kan dokumentere sygeplejefagligt i Sundhedsplatformen,” siger Gitte Fangel.

Nervøs for patientklager

At de forskellige afdelinger og specialer nu bliver taget med på råd i forhold til, hvad de har behov for at dokumentere, og hvordan det skal gøres, er essentielt for re-implementeringen.

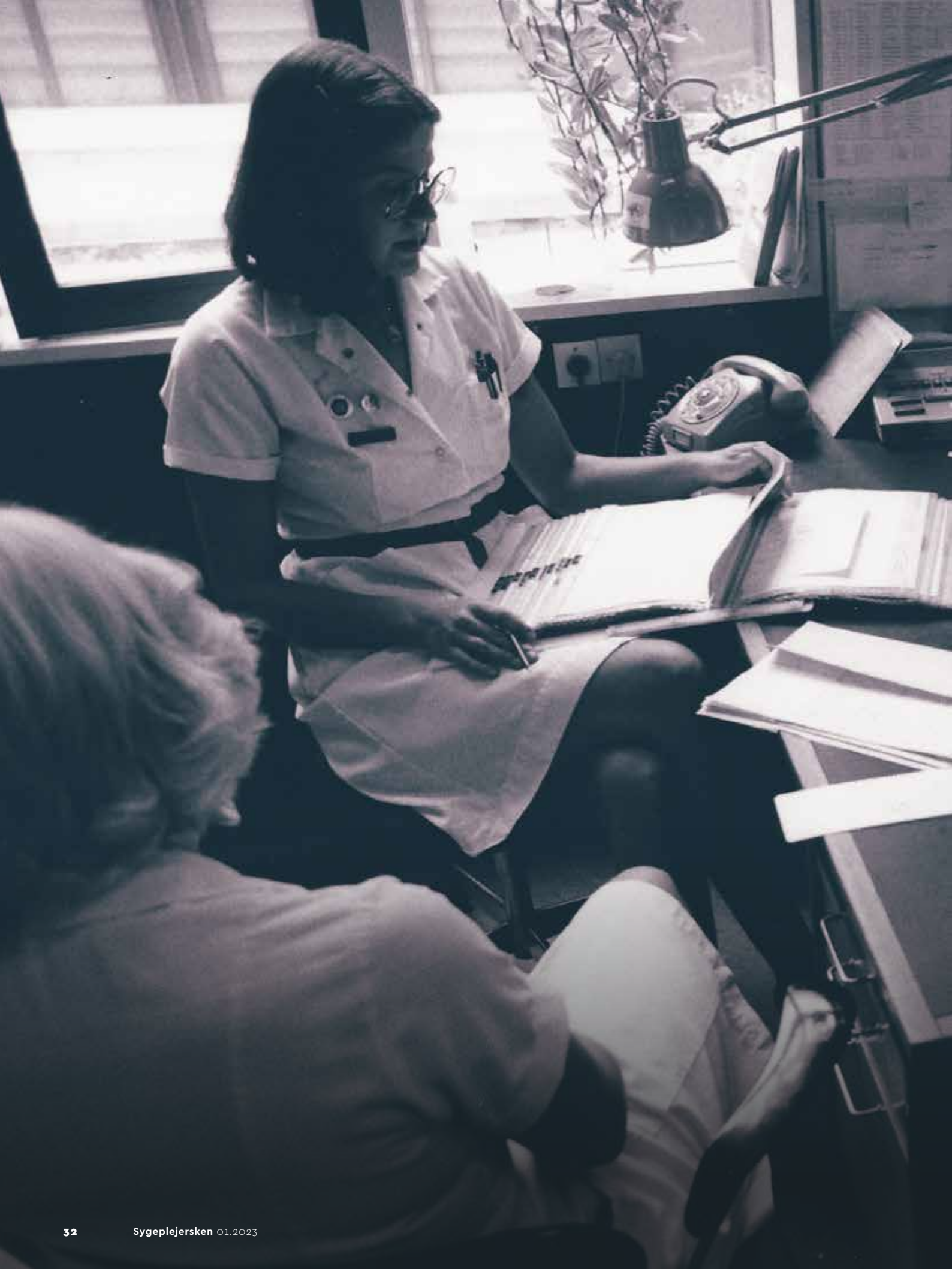
Det fortæller Lene Kim Strandbygaard, tidligere sygeplejerske og nu programleder for re-implementeringen af Sundhedsplatformen, der over de næste ca. 2 år tilpasser og forbedrer it-understøttelsen på samtlige afdelinger i de to regioner.

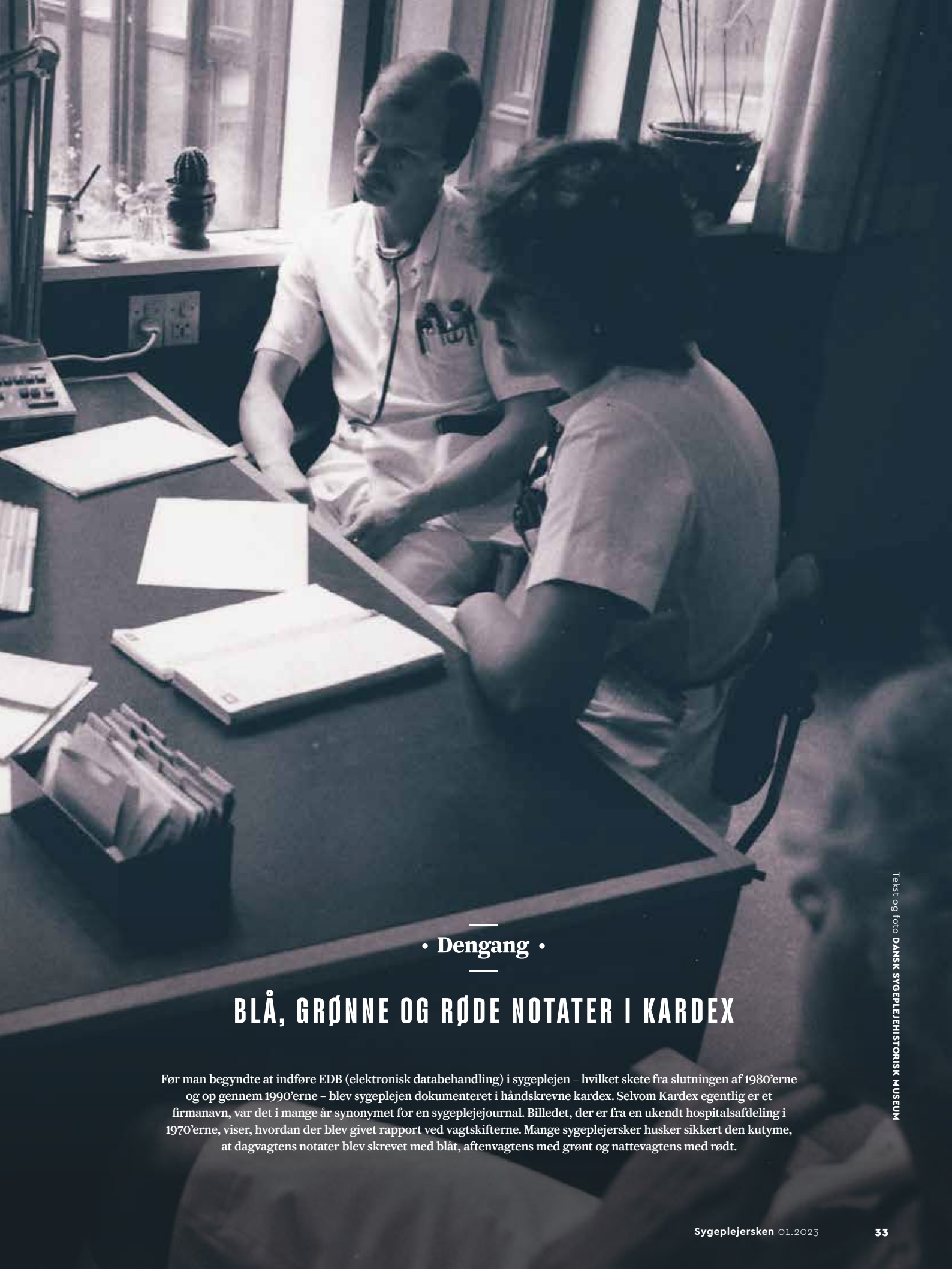
”Vi bliver nødt til at erkende, at vi taler om en meget stor klinisk database. Sundhedsplatformen er et virkelig komplekst system. Hvis man på afdelingsniveau ikke har gennemarbejdet, hvad der er relevant at dokumentere for lige præcis deres patientforløb, så dokumenterer sygeplejerskerne efter bedste skøn – og nogle gange også for meget,” siger hun.

Er det ikke netop et fagligt skøn fra sygeplejerskerne selv, om de dokumenterer ”for meget”?

”Jo, netop, og det er også derfor, at afdelingerne nu skal tages med på råd – men vi sygeplejersker har også bare en kultur for, at vi gerne vil dokumentere sindssygt meget. Det bunder f.eks. i nervøsitet for patientklager og usikkerhed, så det bliver vi også nødt til at have med i dialogen med afdelingerne,” siger Lene Kim Strandbygaard. ●

Sygeplejersken har forsøgt at få aktindsigt i antallet af patientfarlige utilsigtede hændelser i Region Hovedstaden og Region Sjælland, der skyldes Sundhedsplatformen siden systemets implementering. Vi fik afslag med begrundelse om, at det af tekniske årsager ikke er muligt at lave det ønskede udtræk.





• Dengang •

BLÅ, GRØNNE OG RØDE NOTATER I KARDEX

Før man begyndte at indføre EDB (elektronisk databehandling) i sygeplejen - hvilket skete fra slutningen af 1980'erne og op gennem 1990'erne - blev sygeplejen dokumenteret i håndskrevne kardex. Selvom Kardex egentlig er et firmanavn, var det i mange år synonymet for en sygeplejejournal. Billedet, der er fra en ukendt hospitalsafdeling i 1970'erne, viser, hvordan der blev givet rapport ved vagtskifterne. Mange sygeplejersker husker sikkert den kutyme, at dagvagtens notater blev skrevet med blått, aftenvagtens med grønt og nattevagtens med rødt.

Byg videre på din grunduddannelse

Er du klar til et job i fremtidens sundhedsvæsen?

Med en Kandidatuddannelse i Sygepleje får du en videnskabelig overbygning på din grunduddannelse som sygeplejerske eller professionsbachelor i sygepleje.

Vi udbyder linjerne Nursing Science og Advanced Practice Nursing (APN), der begge skærper din faglige profil og ruster dig til specialiserede opgaver – fx inden for uddannelse, det nære sundhedsvæsen, klinisk praksis, ledelse og forskning.

Uddannelsen varer to år, hvis du er fuldtidsstuderende og fire år, hvis du kombinerer dine studier med mindst 25 timers arbejde pr. uge (erhvervs kandidatuddannelse).

Læs mere på ruc.dk/kandidat/sygepleje

Informationsmøder

Online:

Tirsdag den 24. januar 2023 kl. 15.30-17.00
ruc.dk/arrangementer/kandidat-sygepleje

Åbent Hus:

Torsdag den 9. februar 2023 kl. 13.00-18.00
på Roskilde Universitet, Universitetsvej 1, 4000 Roskilde

Sundhedsforskning er et strategisk område på Roskilde Universitet. Institutterne samarbejder med regioner, sygehuse, kommuner, klinikker og andre aktører, og forskningsmiljøet har sit eget ph.d.-program. Blandt de nyeste initiativer er grundforskningscenteret Pandemix, der ledes af professor Lone Simonsen.

Kandidat-
uddannelse i
sygepleje

Studiestart
1. september
2023

Roskilde Universitet

1. februar 2023 flytter uddannelsen fra Emdrup til Roskilde. Uddannelsen forbliver dermed i Østdanmark.

RUC



KODE-ORD (1. DEL)	VIN-UDTRYK	KIRSTEN WALTHER-ROLLE	KODE-ORD (2. DEL)	SPANIEN	DE-POSITION	STARTER-BIBEL-NAVN	S	BERØMT PSYKIATER	F	SPORTS-UDSTYR	S	EFTER Q	RAKT	Σ	RUMMELIG	VÆKSTEN																						
SLÆGTNING	S	Y	G	E	P	L	E	J	E	R	S	K	E	R	N	E	VE																					
	N	E	V	Ø	KÆLER JENDRE	A	E	R	JØDE	S	E	M	I	T	HVER 12-MÅNED FISK	Å	R	L	I	G																		
SARS-COV-2	C	O	R	O	N	A	V	I	R	U	S	A	F	K	O	L	E	S	E	B	D	R	A	G	E	Y	D	E										
LET JYDE	N	E	M	T	BINDE-ORD	E	VIA TEGNE-BOG	A	D	H	E	F	T	I	G	B	L	O	M	S	T	E	R	M	I	D	I	F	O	K	U	S	K	S	L	E	G	T
FOR-KLÆRET	E	N	S	L	I	D	E	L	S	A	R	P	T	Y	S	K	A	N	D	G	A	L	K	I	N	E	S	E	R	S	L	E	M	U	K	Æ	R	
VITAMIN	B	E	L	Y	S	T	F	A	T	I	G	U	D	M	A	T	T	E	L	S	E	B	I	L	L	E	D	E	Æ									
KOL	E	Ø	T	J	E	K	E	R	V	I	M	E	D	F	N	D	R	I	K	L	A	L	E	R	O	A	D	I	E									
TYRKIET VANDRING	L	U	N	G	E	S	Y	G	D	O	M	T	E	S	K	J	U	L	T	S	T	R	U	S	G	E	M	T										
RETTE	T	R	RE	N	Æ	U	U	U	G	R	E	S	A	G	L	A	N	E	T	E	L	S	A	G	L	A	N	E										
SPINA	F	O	D	T	U	R	B	A	K	T	E	R	I	Æ	M	I	G	G																				
	F	I	B	S	O	L	S	O	R	T	R	U	G	M	E	L																						
	S	T	I	L	L	E	S	T	E	N	A	B	E	T	O																							
	E	S	L	E	T	V	A	L	G	T	E	M	A	A	D	L	E																					
	R	Y	G	R	A	D	E	N	A	V	L	E	R	E	N	L	A	T																				

TO VANDT OPHOLD PÅ KOLDINGFJORD

Koldingfjord-præmien må siges at være et hit med en stigning på over 200 pct. flere indsendte krydsordsløsninger end tidligere år. Hele 1.075 sendte løsningen via mail og 52 via brev. Redaktionen takker og ønsker godt nytår med håb om, at valgetemaet ikke bare var valgfæsk.

Løsningen på julekryds var:
Sygeplejerskerne lykkedes med at gøre løn til et valgetema

Der er et ophold på Koldingfjord på vej til to heldige vindere af lodtrækningen blandt de rigtige svar:
Lili Larsen, Fredericia
Marit Bakke, Rønnede

(maj)



KIRSTEN STALLKNECHT PRISEN '23

Kirsten Stallknecht Prisen 2023 skal for 12. gang uddeles til en sygeplejerske, som har gjort en forskel ved modigt, fagligt og sagligt at have peget på forhold af betydning for sygeplejen, patienterne eller sundhedspolitikken.

Kirsten Stallknecht Prisen, som er på 10.000 kr. og kunst fra en dansk kunsthåndværker, kan tildeles en dansk sygeplejerske, som opfylder følgende kriterier:

- Har inden for de sidste to år benyttet sin ytringsfrihed til at markere sig i den offentlige debat om sygepleje-

Nominér en særlig sygeplejerske

faglige, etiske og/eller sundhedspolitiske problemstillinger med det formål at forbedre de sundhedsmæssige vilkår for særlige patient- eller befolkningsgrupper eller sygeplejerskers arbejdsmiljø.

- Har benyttet sin ytringsfrihed i radio, TV, i landsdækkende eller lokale dagblade, i fagbladet *Sygeplejersken* eller på sociale medier.

Nominering

Alle sygeplejersker, som er medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, kan nominere en sygeplejerske til prisen.

Nomineringer er skriftlige og skal indeholde:

- Navn, kontaktoplysninger og medlemsnummer på den sygeplejerske, der nomineres.
- Detaljeret begrundelse for hvorfor sygeplejersken er en værdig modtager af prisen.
- Dokumentation i form af artikler, debat eller lignende, som har været offentliggjort.
- Navn, kontaktoplysninger og medlemsnummer på den eller de sygeplejersker, som nominerer.

Indsendelse

Nomineringer til prisen skal være redaktionen i hænde senest den 24. marts på mail redaktionen@dskr.dk

Jeg føler mig altid et skridt bagud

Af nød er Google det foretrukne redskab, når kommunalt ansatte sygeplejersker skal søge ny, forskningsbaseret viden. De har ikke adgang til databaser som CINAHL, hvilket hindrer udvikling af sygeplejen. Det møder kritik flere steder.

Tekst **CHRISTINA SOMMER**
Foto **CATHRINE ERTMANN**

Hvordan sikrer vi unge multisyge borgere den bedste pleje og behandling?

Det ved APN-sygeplejerske Signe Skov faktisk ikke. Skulle hun svare sine kolleger i Aalborg Kommune fyldestgørende på det spørgsmål i dag, måtte hun melde pas. Det vil nemlig kræve adgang til den nyeste forskning på området, og det har hun ikke, da hun som kommunalt ansat ikke har adgang til artikeldatabaser som CINAHL.

”Som APN-sygeplejersker er vi uddannede til at bruge databaserne som arbejdsredskaber. Men når vi kommer ud i kommunerne, er den mulighed lukket. Det er umuligt for os at holde os fagligt ajour, selvom vi forsøger at gøre det lidt ad omveje. Vi abonnerer på enkelte tidsskrifter, men vi er desværre ikke med allerforrest,” siger hun.

I Sorø Kommune har APN-sygeplejerske Margaret Hunt samme problem. Hun har jævnligt behov for at tilgå forskningsartikler, og det er faktisk muligt pt., fordi Margaret Hunt også er tilknyttet Aarhus Universitet som ekstern lektor.

”Havde jeg ikke været det, kunne jeg ikke opsøge forskningslitteratur, og det er problematisk. Vi skal have adgang

til den nyeste viden og forskning for at kunne udvikle sygeplejen,” siger hun.

Bruger Google eller snyder

Problemet er, at forskningslitteratur koster penge. Det kræver f.eks. abonnement til CINAHL for at kunne søge artikler her. Omvendt kan alle søge artikler gratis i databasen PubMed, men som beskrevet i Sygeplejersken nr. 13/2022 er artiklerne ofte publiceret bag betalingsmur i internationale tidsskrifter, som ejes af en række magtfulde forlag. Det er

I dag er kommunerne ikke omfattet af de licens- og abonnementsaftaler, som Det Kgl. Biblioteks nationale licenskonsortium forhandler og administrerer på vegne af en række danske forsknings- og uddannelsesinstitutioner. De alene koster årligt omkring 300 mio. skattekroner.

I stedet må de kommunalt ansatte sygeplejersker ty til Google, fortæller formand for Fagligt Selskab for Sygeplejersker i Kommunerne, Inge Jekes. Det gør hun også selv som udviklingsygeplejerske i Kalundborg Kommune, hvor hun bl.a. implementerer nationale retningslinjer og udarbejder lokale instrukser.

”Vil vi vide mere om noget specifikt,

googler vi. Nogle gange er man heldig at finde information i f.eks. *Fag&Forskning* eller *Ugeskrift for Læger*. Men ofte ender man ved en artikel bag login i et af de internationale tidsskrifter, og så må vi nøjes med resuméet,” siger Inge Jekes og fortsætter:

”Man kan ikke forlange, at vi skal arbejde evidensbaseret i kommunerne, når vi ikke har rammer og vilkår til det. Vil man løfte det faglige niveau i kommunerne, bliver vi nødt til at kigge på, hvordan vi får adgang til de vigtigste databaser.”

Af nød er Google også Signe Skovs foretrukne redskab, når hun har brug for mere viden. Nogle gange ”snyder” hun sig dog til adgang via bekendtes eller sygeplejestuderendes login:

”Når jeg ikke kan lave litteratursøgninger, hindrer det nytænkning og udvikling. Under uddannelsen til APN så jeg, hvor hurtigt der bliver publiceret nye artikler inden for mange områder. Jeg føler mig altid et skridt bagud.”

Mange procedurer dækket ind

For at sikre evidens i praksis abonnerer 93 af landets 98 kommuner i dag på tjenesten VAR Healthcare, der er en norsk udviklet



Signe Skov (tv) efterlyser adgang til forskningslitteratur i sit arbejde, her hos 69-årige Kirsten, som hun blev tilknyttet, fordi Kirsten gang på gang blev indlagt efter funktionsfald og fald i eget hjem. Signe Skov fandt bl.a., at Kirsten var diagnosticeret med anæmi og hjalp hende med at strukturere behandlingsforløbet. Hun får nu taget blodprøver ugentligt, så hun kan få blod i tide og dermed forebygge, at hun bliver dårlig og falder.

vidensbase. Den rummer beskrivelser af over 360 sundhedsfaglige procedurer og funktioner, som f.eks. sårbehandling, indstilling af sonde og anlæggelse af PVK.

”Vi har købt os til, at andre sikrer os den nyeste viden inden for de her procedurer. VAR Healthcare sikrer, at procedurerne lever op til lovgivning og relevante retningslinjer og er opdaterede i forhold til nyeste forskning. Den opgave kan vi ikke løfte selv,” siger Ane Blom, kvalitetskonsulent i Digitalisering og Kvalitet i Aarhus Kommune.

Hun mener, at VAR Healthcare er fyldestgørende i forhold til den daglige drift.

”Men vi har en del udviklings- og forbedringsprojekter, hvor vi har behov for at blive inspireret af andre, også uden for Danmarks grænser. Her er vi begrænsede af, at sådan en som mig heller ikke

har adgang til databaser med den nyeste sundheds- eller samfundsfaglige viden og forskning. Det er frustrerende,” siger Ane Blom, der er sociolog.

Udvikling begrænses

Som sygeplejerske på Klostergårdens Plejehjem i Københavns Kommune bruger Melanie Clivaz-Nielsen VAR Healthcare.

”Er man i tvivl om en specifik procedure, er VAR Healthcare fin. Men som sygeplejerske på et plejehjem har jeg færre sygeplejerskekolleger at trække på, og det bliver lidt tilfældigt, hvilken faglig viden jeg får fat i,” siger hun og giver som eksempel ældre borgere, der falder med brud til følge.

”Er jeg nysgerrig på genoptræning efter brud, kan jeg være heldig at finde mere information i *Fag&Forskning*.

Men havde jeg adgang til f.eks. CINAHL, kunne jeg søge den nyeste viden frem,” siger Melanie Clivaz-Nielsen, der pt. er på barsel.

Inge Jekes mener, at kommunalt ansatte sygeplejersker skal have adgang til de mest relevante databaser. Med prisen in mente behøver løsningen dog ikke at omfatte alle, men som minimum APN-sygeplejersker og andre medarbejdere, der arbejder med udvikling:

”Jo mere fokus vi har på at løfte forskning og udvikling i kommunerne, jo bedre,” siger hun. ●

KL ønsker ikke at kommentere problemstillingen overordnet med henvisning til, at det er op til de enkelte kommuner selv at vurdere og beslutte, om de skal abonnere på artikeldatabaser.

FORSKNING

Der er ikke tid og penge til forskningslitteratur

Forskningsartikler er ikke det vigtigste arbejdsredskab for kommunalt ansatte sygeplejersker, mener sygeplejefaglig leder i Aalborg Kommune Helen Kæstel.

Tekst **CHRISTINA SOMMER**
Foto **CATHRINE ERTMANN**

Sygeplejersker skal ikke bruge tid på at opøge forskningslitteratur. Og der er heller ikke økonomi til at abonnere på de relevante databaser. Det mener sygeplejefaglig leder Helen Kæstel fra Aalborg Kommune.

”Det vælter ud med patienter fra sygehuse til kommunerne. Sygeplejefagligt set er mange af patienterne ikke meget komplekse. Jeg er først og fremmest optaget af borgersikkerhed, og her skal mange andre ting på plads, før sygeplejerskerne skal læse forskningslitteratur. Mindre kan gøre det i forhold til det, der udfordrer os,” siger hun og tilføjer:

”Jeg skal sikre patienterne i overgangen fra hospital til hjem. Sygeplejen skal sikre, at de får deres medicin, at deres sår bliver plejet, og at deres sonde og kateter bliver tilset. Det er måske meget lavpraktisk at tænke sådan, men det er der, vi er.”

Søg svar andre steder

Ifølge Helen Kæstel er 75 pct. af opgaverne i kommunen grundlæggende opgaver som f.eks. medicindosering, anlæggelse af kateter og sårpleje. Selvom hver enkelt opgave ikke er kompleks, bliver de det tit alligevel, fordi mange borgere har mange problemstillinger, og opgaverne lander oven i hinanden.

”Den kommunale sygepleje griber de borgere, der er ramt af ulighed i sundhed – opgaver som ingen andre hverken kan eller vil tage sig af.”



↑ Kirsten på 69 (tv) havde ingen kontakt med den kommunale sygepleje, før hun mødte Signe Skov.

Direkte adspurgt, hvad Helen Kæstel vil svare, hvis en eller flere af kommunens fire APN-sygeplejersker efterspørger abonnement på f.eks. Cinahl, siger hun:

”Hvad skal du bruge det til? Kan du få svar på dine spørgsmål i VAR Healthcare, hos borgerens egen læge eller de specialansvarlige læger, vi har direkte adgang til på hospitalet? Sæt evt. en konference op og vend problemstillingen med dem.”

Hun tilføjer:

”Jeg har uddannet APN-sygeplejersker til at bruge stetoskop, til at lytte og føle og lave top-til-tå helhedsundersøgelse af borgerne, der ofte både er multimedicerede, ramt af multisygdom og med høj social kompleksitet. Der er måske 10 andre lavthængende frugter, som kan forbedre borgerens liv, der lige skal høstes, før der læses og søges i forskningsdatabaser og udvikles nye metoder.”

Helen Kæstel siger også, at evidens

i kommunal praksis adskiller sig fra evidens på hospitaler og i medicinsk kontrollerede forsøg.

”Meget kommunal praksis står ikke på evidens, og mange evidensbaserede retningslinjer er svære at efterleve hos os. Borgerne tager f.eks. ikke deres medicin som aftalt eller bruger ikke støttestrømperne, som retningslinjerne foreskriver. Det er det levede liv og det muliges kunst, som vi skal få det bedste ud af.”

DSR'S FORSKNINGSUDSPIL

DSR arbejder for, at alle sygeplejersker har adgang til forskningsbaseret viden gennem deres arbejdsplads, da det kan være med til at understøtte en forsknings- og udviklingsbaseret praksis.

ANNONCE FOR NOVO NORDISK

Stærke fortællinger om brystkræftforløb

”Mor, der er kommet en pakke til dig.” Min 19-årige søn rækker mig en kuvert. Jeg udpakker en stor flot fotobog med en smuk kvinde i bar overkrop på forsiden. Det første jeg tænker på er en Coffee Table Book, altså en tyk bog, som er beregnet til at pynte på sofabordet og lægge op til samtaler. Min søn spørger, hvad det er jeg har fået, og jeg vender bogen mod ham, hvorefter han ser helt forkert ud i hovedet. ”Mor, behøver du også tage arbejdet med hjem?” Jeg kigger endnu engang på forsiden og ser nu, at kvinden er mastektomeret. Efter at have arbejdet 22 år i stråleterapien, tænker jeg ikke så meget om vi har et, to eller ingen bryster.

Bogen henvender sig primært til kvinder, som skal vælge, om de skal lade sig rekonstruere efter et brystkræftforløb med mastektomi eller efter forebyggende fjernelse af bryster pga. genetisk disposition med BRCA1 og BRCA2. Men som fagpersoner bliver vi altid klogere af at lytte til patienterne.

Bogen er stærk i sit udtryk. 51 kvinder fortæller i interview om deres valg og livet med rekonstruktion eller fravalg. Smukke æstetiske billeder portrætterer kvinderne.

👁️ Vi sygeplejersker kommer til at møde disse kvinder på vores vej.

Brystkræft er en af de hyppigste kræftformer, som rammer hver niende kvinde i Danmark. 30 pct. af disse kvinder ender med at få fjernet brystet. Vi sygeplejersker kommer til at møde disse kvinder på vores vej. Det kan være på arbejde, blandt vores venner og familie. Måske er det os selv, som rammes.

Bogen er skrevet i et sprog, så alle kan være med. Der er forskellige eksperter, som imellem



Charlotte Weile

RE:KONSTRUKTION
208 sider - 399, 95 kr.
Gads Forlag 2022

kvindernes egne fortællinger giver information om tiden før, under og efter en brystrekonstruktion. Senfølger og livskvalitet, seksualitet og håbet/håbløsheden. Bogen giver refleksion over livet.

Mette på 39 år, BRCA2-positiv, havde brug for at tage afsked med sine bryster, så hun holdt en online-bar med veninderne - det var under corona. Efter operationen overvinder hun efter noget tid sig selv at slå dynen til side og ser resultatet: ”Da jeg så gjorde det, blev jeg lettet. Det lignede en punkteret ballon... Jeg havde mine egne brystvorter, og det ligner mit gamle bryst - bare lidt mere ungpigeagtigt.”

”Jeg havde en eller anden forestilling om, at det ville være fuldstændigt maltrakteret, også ud fra alle de der forfærdelige billeder, jeg havde set på nettet. Sådan var det bare slet ikke.”

Jeg er helt sikker på, at Charlotte Weile har ret, når hun skriver, at hun håber, denne bog kan skabe et rum for erfaringsudveksling, for det er netop, hvad denne bog gør gennem de 51 forskellige fortællinger om valg og fravalg, hvad de forskellige har savnet i forløbet, og hvad de ville gøre om i dag. Rekonstruktioner og mastektomier er lige så forskellige som vi mennesker. God læselyst.

Helle Mathiasson, sygeplejerske, stråleterapeut, Afdelingen for Kræftbehandling, Stråleterapien Herlev Hospital, og formand for Fagligt Selskab for Kræftsyrgeplejersker

Menneskesyn til debat



Sonja Furu
UNORMALE MENNESKER
Strandberg Publishing 2022
224 sider - 149,95 kr.

På Egmont Højskolen har halvdelen af eleverne et handicap. Det kan f.eks. være Downs syndrom, autisme eller cerebral parese. De handicappede elever ansætter de øvrige elever, som får løn, der finansierer deres ophold på højskolen. Den blanding af elever giver selvsagt usikkerhed og absurde oplevelser især i starten af opholdet, og især for de såkaldt normale.

Journalist Sonja Furu undersøger gennem interview med psykisk eller fysisk handicappede mennesker, hvordan normalitet og afvigelse brydes i det samfund, vi lever i. Hendes udgangspunkt er den skam, hun bærer på, fordi hun som barn aldrig forsvarede sin søster, når søsteren blev drillet, fordi hun var særlig og anderledes.

Læseren får indblik i de mange problemer, der fortsat eksisterer for mennesker med handicap, hvis de ønsker at uddanne sig og få et arbejde. Medmenneskers måde at møde handicappede på, som f.eks. at holde en hånd hen over sit barns øjne, så ungen ikke skal glo eller blive konfronteret med synet af kørestol og anderledeshed, at gå bag en person og imitere hans klodsede gang eller at nægte konkret hjælp til uddannelse. Bogen kommer godt omkring, den er let at læse og fint illustreret. Bogen kan suppleres med Sonja Furus podcastserie i fem afsnit 'Unormale mennesker'. Første afsnit har Peter Lund Madsen i studiet.

Jette Bagh, sygeplejerske, cand.cur.

Inspiration til nye måder at undervise på



Birgitte Madelung
PÆDAGOGISK KOMPETENCEUDVIKLING PÅ DE VIDERE GÅENDE UDDANNELSER
Frydenlund 2022
252 sider - 299,95 kr.

Tilgangen er, at "undervisningslokalet på én og samme tid er underviserens scene og øvelokale". Bogen har mange forskellige pædagogiske teorier, en del organisationsteori i en pædagogisk kontekst og med forskellige bud på, hvordan uddannelser kan udvikles. Hvordan det kan afspejles i undervisning og vejledning, og hvordan kompetenceudviklingen af underviseren kan gribes an samt hvordan ledelse af undervisere kan rammesættes. Med så bred en agenda bliver indholdet i de enkelte afsnit udfoldet ret overfladisk.

Læsevejledningerne og henvisninger til de øvrige kapitler er lidt forstyrrende, og stikordsregister savnes. Trods dette kan bogen anvendes rent praktisk til netop det, den lover i titlen. Niveaumæssigt kan bogen læses af alle undervisere: Af novicen til at give et vist overblik over det komplekse område eller af den erfarne underviser eller leder til at inspirere til nye måder at gribe udvikling af undervisningen an på.

Mange af de anvendte begreber forklares og eksemplificeres og gør derved bogen anvendelig som den håndbog, den ønsker at være. De forskellige afsnit indeholder bokse med større eller mindre øvelser og refleksions spørgsmål, der kan hjælpe undervisere, pædagogisk ansvarlige eller ledere på alle niveauer, i afklaring af f.eks. nuværende og ønsket praksis.

Helle Svenningsen, lektor, ph.d. VIA University College, Aarhus N

Ok at være fändenivoldsk

CHARLOTTE HALD
Cand.cur. og sygeplejerske, Aasiaat Regionssygehus. Medlem af Sygeplejeetisk Råd.



Tekst **MICHAEL HOLBEK**

HVAD LÆSER DU LIGE NU?

"På mit natbord har jeg Gry Jexens 'Kvinde kend din historie'. En bog om betydningsfulde kvinder, som mangler i vores historie."

HVORDAN HAR DEN INSPIRERET DIG?

"Den måde, vi italesætter kvinder på i fortiden, har jo betydning for, hvordan vi opfatter kvinder i nutiden og kvinders betydning i samfundet. Bogen inspirerer, fordi den illustrerer, at vi kvinder kan det samme som mændene, og jeg ville ønske, den var udkommet, da jeg var helt ung. Den viser, at vi kvinder gerne må vise noget mere fändenivoldskhed, for vi har faktisk noget at have det i."

HVILKEN BOG BURDE ALLE SYGEPLEJERSKER LÆSE - OG HVORFOR?

"'Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage' af Naja Marie Aidt. Det var en fysisk knugende oplevelse at læse den. Aidt mistede sin 25-årige søn ved en pludselig ulykke, og bogen er så frygtelig i den måde, hun beskriver at være i sorg. Alt i hende er kaos. Selv sproget mister hun. Den er relevant, fordi vi sygeplejersker i langt de fleste specialer møder mennesker i sorg, som har svært ved at være i sorgen. Bogen er ikke en guide til "sådan gør du i sorgen", men hun beskriver sorgens kaos så ufattelig godt."

HVILKEN BOG FIK DU ALDRIG LÆST HELT TIL ENDE?

"En kæmpe bestseller, som alle siger, man skal læse: 'Hvor flodkrebsene synger' af Delia Owens. Den fanger mig simpelthen ikke."

FAGREDAKTØRENS UDVALGTE

Ane Bjørn
PÅFUGL
 32 sider - 199,95 kr.
 Gutkind 2022

Fastelavn står lige straks for døren. Børnene skal udklædes, og det kan nemt blive forældrenes ambitioner og kønsforestillinger, som kommer til at sætte dagsorden. Bogen er noget så sjældent som en poetisk børnebog om kønsforventninger og identitet, som handler om det vigtige i at blive set og mødt, som den man er. Påfugle er en lille magisk fortælling, som er smukt illustreret af forfatter og illustrator Ane Bjørn. Historien udfolder sig omkring Momo, som skal klædes ud. Butikken er fyldt med superhelte, riddere, robotter og astronauter. Far peger begejstret på en flyveøgle med vinger i snoretræk, som han får købt som en overraskelse til Memo. Iført øglekostume tager Memo trist i skole, for det eneste han ønsker sig, er det smukke, glitrende fuglekostume med blågrøn fjerpragt, som han så i butikken. Gennem fortællingen går det op for far, hvordan han kan møde Memo, præcis som han er.

Christina Frost
DRENGEN MED DRILLEBLÆREN
 52 sider - 221,95 kr.
 Forlaget Artefacto 2022

Flyverdragsæsonen er over os, og for børn der lider af daginkontinens, er det lig med ekstra store poser med skiftetøj. Mere end hvert sjette barn tisser i bukserne ved skolestart. Christina Frost, der selv er lærer og mor til børn med daginkontinens, har i sparring med Børneafdelingen på Aalborg Universitetshospital skrevet bo-

gen, der giver børn og voksne et udgangspunkt for at tale om inkontinens - uden at gøre det skamfuldt for børnene. 'Drengen og drilleblæren' er historien om en dreng, som bliver drillet af sin blære. Bedst som han leger alersjovest skal han tisse - og det lige med det samme! Både drengens far og mor hjælper ham med at forstå, hvad blæren er og gør og med at finde nogle gode rutiner, så han undgår at tisse i bukserne. Og så viser det sig, at der er flere af hans venner, der også har en drilleblære, og sammen hjælper børnene hinanden med at besejre drilleblærerne.

Halldór Bjarki Einarsson
EPILEPSITÅRNET
 96 sider - 199,95 kr.
 FADL's Forlag 2022

En vulkan truer med et udbrud, og den 12-årige Ole rammes af epileptiske anfald. Sammen med sine venner tager han ud på en eventyrlig og farlig skattejagt fyldt med trolde, alfer og dværge for at forstå, hvad epilepsi er. I gamle dage mente man, at epilepsi skyldtes onde ånder. I dag ved vi, at epilepsi skyldes forstyrret elektrisk aktivitet i hjernen, som kan ramme alle. Vi ved også, at epilepsi kan behandles, og at stigmatisering skal undgås. Bogen er rigt illustreret og skrevet ud fra perspektivet narrativ medicin - en tankegang om, at skønlitteratur kan arbejde sammen med den medicinske behandling. Fortællingen giver gode muligheder for at starte en samtale om en svær sygdom i børnehøjde. Forfatter Halldór Bjarki Einarsson arbejder som neurokirurg på Aarhus Universitetshospital.



Hjælp til stressede sygeplejersker

Bo Netterstrøm og Thomas Milsted
STRESS I PROFESSIONSFAGENE.
Hvorfor rammer det så mange så hårdt, og hvad kan vi gøre ved det?
 208 sider - 299, 95 kr.
 Forlaget Pressto 2022



Langt de fleste bøger vi sætter i hænderne på vores studerende, handler om borgeren eller patientens reaktioner på sundheds- og sygdomsudfordringer, og hvad vi i de menneskenære professioner kan gøre for at hjælpe dem. I denne bog bliver blikket imidlertid rettet den anden vej. Mod den fagprofessionelle selv og dennes reaktioner på det at være i en profession, hvor man kommer tæt på sårbare mennesker med forskellige slags udfordringer.

Dette fokus er meget tiltrængt i en tid, hvor der er højt frafald, både i løbet af uddannelserne og blandt nyuddannede, der forlader faget, fordi det bliver for hårdt at stå med andre menneskers skæbne i sine hænder, i et miljø hvor tingene samtidig skal gå stærkt.

Bogen indledes med en fin gennemgang og afklaring af begrebet stress og beslægtede sundhedsudfordringer som belastningsreaktion, udbrændthed og depression.

Den mest interessante del af bogen, vil jeg mene, er der, hvor forfatterne fokuserer på de forskellige professioner og ser på, hvad der typisk er årsag til stress i professionsfagene, ét ad gangen, og med udgangspunkt i studier, ser på hvad der opleves som mest stressende i hverdagen.

Bogen er velfunderet og grundig i sin gennemgang af begrebet stress - hvordan den opstår, og hvad den kan have af konsekvenser. Desuden - og måske allervigtigst - giver den også bud på, hvad der kan forebygges og beskyttes mod stress, både ud fra det individuelle og det rammemæssige organisatoriske perspektiv, hvilket er yderst relevant.

I bogens undertitel stilles spørgsmålet: Hvorfor rammer det så mange så hårdt, og hvad kan vi gøre ved det? Og det spørgsmål vil jeg mene, at forfatterne kommer godt i mål med at få besvaret.

Bogen er både relevant for allerede aktive fagprofessionelle og studerende på professionsbacheloruddannelserne. Jeg er også selv blevet klogere af at læse den.

Martin Tengberg, lektor ved Bornholms Sundheds og Sygeplejeskole

ANNONCE FOR NOVO NORDISK

JANE HJÆLPER ROBOTKIRUR MED AT OPERERE

Imens lægen styrer robotten fra sin konsol, står Jane Gammelgaard Petersson ved operationslejet med sine instrumenter. Hun er uddannet RNFA og løser samme opgaver som en assisterende kirurg – og i årenes løb har hun uddannet mere end 100 sygeplejersker til at kunne det samme.

Tekst **HELLE LINDBERG EMARATI** · Foto **CATHRINE ERTMANN**

Jane Gammelgaard Peterssons blik er fæstnet til skærmen over for hende, som viser billeder fra kameraet i patientens bughule. Han ligger på operationslejet foran hende, dækket til af det blå afdækningsstykke. Den eneste del af ham, der er synlig fra denne vinkel, er et lille udsnit af hans oppustede mave, der er farvet okkergul af jod.

Der er fem små huller i siden på maven, der hver især fungerer som indgangsporte til laparoskopiske instrumenter. Jane Gammelgaard Petersson har stukket sine instrumenter ind i to af portene. Instrumenterne i de sidste tre huller styres af den kæmpestore robot, som er placeret på den anden side af operationslejet.

Dens lange fangarme bevæger sig næsten umærkeligt, og på skærmen kan Jane Gammelgaard Petersson hele tiden følge med i, hvor robotten flytter instrumenterne hen, og hvor den skærer.

”Clips,” lyder det fra lægen ovre i hjørnet. Han hedder Morten Jønler og er overlæge og speciallæge i urologi. Han har taget træskoene af og sidder i strømpesokker ved kirurkonsollen flere meter væk fra operationslejet med hænderne på to joysticks. Det er ham, der styrer robotten – og derfor er det også ham, der er i gang med at operere en kræftsyg nyre med urinleder fri inde i manden med den gule mave.

”Jeg sætter clips på,” svarer Jane Gammelgaard Petersson. Med sine laparoskopiske instrumenter klemmer hun en clips af titanium rundt om blodårer for at stoppe en blødning, der er opstået dér, hvor Morten Jønler netop har klippet.

Blødningen stopper, men arbejdet med at operere nyren fri fortsætter.

Kirurgens tredje hånd

Selvom Morten Jønler har opereret med Jane Gammelgaard Petersson som sin assistent mange gange før, er hun hverken læge eller kirurg.

Hun er RNFA: Registered Nurse First Assistant. RNFA er betegnelsen for en operationssygeplejerske, der er uddannet til at varetage den assisterende læges funktion ved operationer – herunder robotoperationer. En funktion, hun får tillæg for.

Gennem de sidste 12 år har hun arbejdet som RNFA ved mere end 2.000 robotoperationer på Aalborg Universitetshospital. Her har hendes store erfaring, veludviklede intuition og høje faglighed gjort hende så godt som uundværlig blandt kirurgerne.

”Jeg er meget sjældent syg, men på et tidspunkt skulle jeg selv opereres og var derfor sygemeldt i et par uger,” fortæller Jane Gammelgaard Petersson. ”Da jeg kom tilbage på arbejde, udbød en af lægerne, ”dét må du aldrig gøre imod mig igen”, da han så mig”

GEN

→
Enhver forkert bevægelse fra **Jane Gammelgaard Petterson** kan gøre skade på patienten. "Det kræver fokuseret undervisning, træning og supervision at blive RNFA," siger hun.



At være sygeplejerske og assistere ved en robot-operation kræver – udover uddannelsen til RNFA – både årvågenhed, forudseenhed, viden, præcision og erfaring. På skærmen kan man se, hvordan Jane Gammelgaard Petersson trækker i vævet, så det er stramt nok til, at Morten Jønler kan dele det med sine robot-instrumenter – men ikke så stramt, at hun risikerer at hive vævet i stykker.

Hun er hele tiden bevidst om, hvor hun er i patientens krop, og at enhver pludselig eller utilsigtet bevægelse kan være skæbnesvanger. Hun ved præcis, hvad hun kigger på, og udpeger løbende forskellige dele af patientens bughuleanatomi, så Sygeplejerskens udsendte kan følge med undervejs.

To skridt foran

Jane Gammelgaard Petersson fungerer som Morten Jønlers – og robotens – forlængede arm. Hun trækker, skubber, suger, skyller og er hele tiden to skridt foran operatøren.



I konsollen kan læge og operatør **Morten Jønler** kun se 3D-billedet fra kameraet i patienten og intet andet, imens han styrer robotens arme.

”Derfor er det så vigtigt, at jeg har en First Assistant, der ved præcis, hvad han eller hun laver,” siger Morten Jønler og fortsætter: ”Det gør Jane. Vi har efterhånden arbejdet sammen ved så mange operationer, at vi nærmest er blevet til et gammelt ægtepar. Hun ved allerede, hvad jeg har tænkt mig at gøre, før jeg selv ved det.”

Gav lægerne baghjul

I samarbejde med en læge etablerede Jane Gammelgaard Petersson i 2014 et kursus for operationssygeplejersker, der skal uddannes til RNFA. Kurset udbydes ved robotcenter ROCNord på Aalborg Universitetshospital 2-4 gange om året. I årenes løb har hun uddannet mere end 100 kursister fra bl.a. Danmark, Norge, Sverige og Finland.

Det hele startede, da Urologisk Afdeling fik sin første robot i 2008. Dengang var Jane Gammelgaard Petersson med til at starte robotkirurgien op – men som operationssygeplejerske. Hun blev hurtigt fascineret af robotkirurgi og havde forståelse for den.

Det fik en læge til at foreslå, at Jane Gammelgaard Petersson skulle være hans faste assistent, når han opererede.

”Det ville jeg selvfølgelig helt vildt gerne, men blev nødt til at minde ham om, at jeg jo var sygeplejerske. ”Jaja,” sagde han bare. ”Det må vi da kunne finde ud af”, fortæller Jane Gammelgaard Petersson med et smil.

Et års tid og en del bearbejde senere fik Jane Gammelgaard Petersson lov til at komme på efteruddannelse: et kursus i laparoskopi – for læger.

”Der fandtes jo ikke et kursus for sygeplejersker dengang, men jeg gav rent ud sagt lægerne baghjul, for jeg havde virkelig forberedt mig alt, hvad jeg overhovedet kunne på forhånd. Jeg ville vise, at det her kunne lade sig gøre, og at det var en god idé,” siger Jane Gammelgaard Petersson.

Skal være forberedt på alt

På operationslejet ligger dagens patient stadig med adskillige huller, robotarme og instrumenter i kroppen.

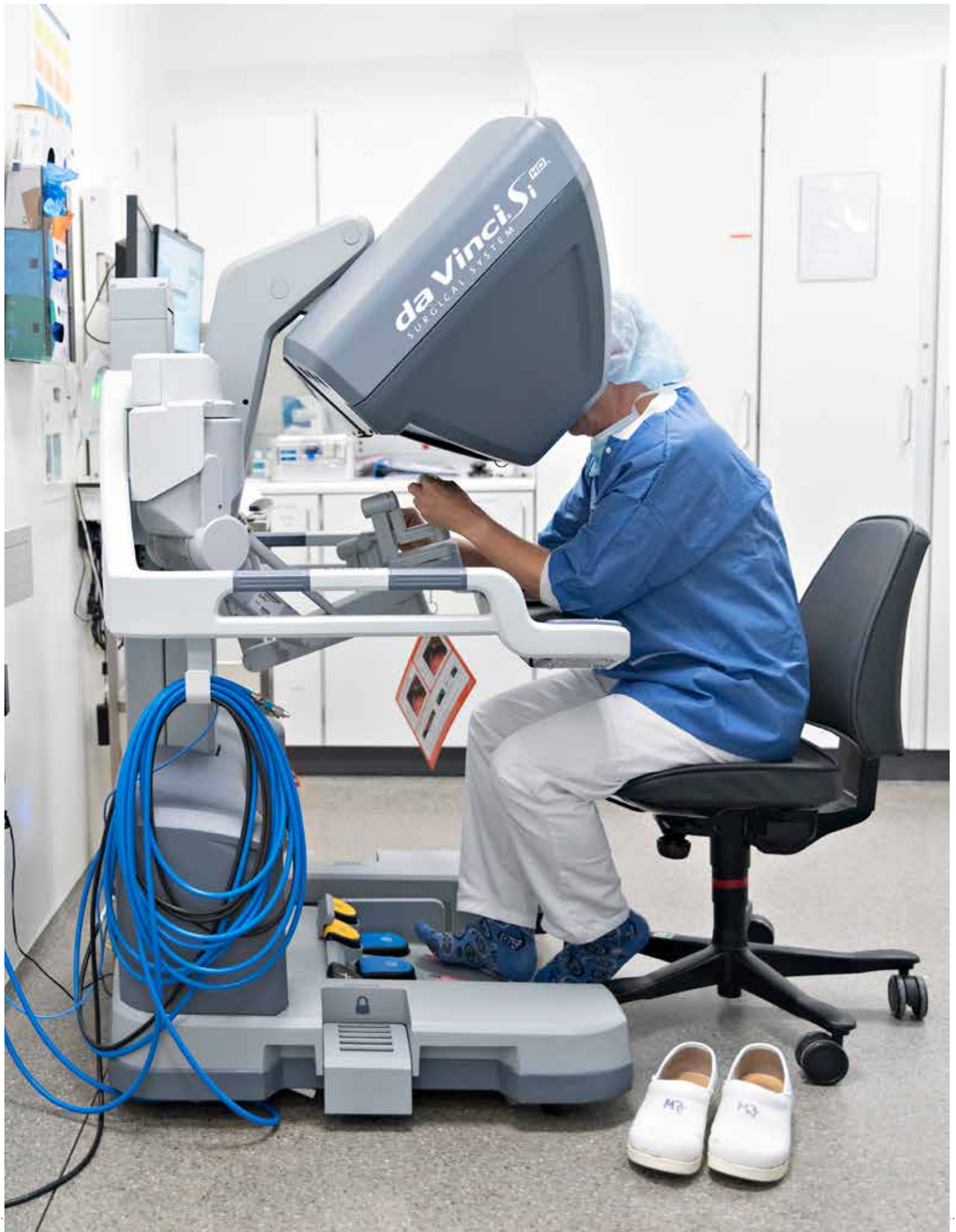
Jane Gammelgaard Petersson bevæger sig roligt, flydende og sikkert i patienten. Hun bytter ét laparoskopisk instrument ud med et andet og flytter sine

”Min faglighed spiller en stor rolle, og jeg har med tiden nærmest udviklet en sjette sans. Man kan sige, at jeg er kirurgens ekstra hånd inde i patienten og agerer, som var jeg en forlængelse af ham. Jeg er hans hænder, øjne og ører,” siger hun.

Under operationen er Morten Jønlers synsfelt begrænset til det tredimensionelle billede fra kameraet inde i patienten. Alt andet, der foregår uden for patientens mave eller på operationsstuen, kan han ikke se. Det kan Jane Gammelgaard Petersson, som udover at have fokus på skærmen også er opmærksom på patient, apparatur og hvad der foregår på stuen.

” Jeg er kirurgens ekstra hånd inde i patienten

Sygeplejerske **JANE GAMMELGAARD PETERSSON**, RNFA





instrumenter rundt i bughulen i takt med, at Morten Jønler dissekerer mere og mere af nyren fri.

Selvom alting forløber problemfrit, er der alligevel ikke to operationer, der ligner hinanden, forklarer Jane Gammelgaard Petersson.

”En operation som denne kan tage en time, eller det kan tage tre timer, men det handler aldrig om at slå rekorder,” siger hun. ”Vi ser ikke ens ud indeni, selvom vi som udgangspunkt har de samme organer. Som RNFA skal du derfor være forberedt på alt. Du skal kunne foregribe forskellige scenarier, forudse kirurgens næste træk, se, hvad han ikke ser, og allerede have overvejet de potentielle konsekvenser,” siger hun, og inden længe bliver det tydeligt, hvad hun mener.

”Du er mine øjne i nakken”

Nyren og urinlederen er skåret helt fri inde i patientens krop. En operationssygeplejerske rækker Jane Gammelgaard Petersson et laparoskopisk instrument med en lille, sammenfoldet pose fastgjort til enden.



Som RNFA skal du forudse kirurgens næste træk og se, hvad han ikke ser

Sygeplejerske **JANE GAMMELGAARD PETERSSON**, RNFA

Hun stikker instrumentet ind i patientens mave og placerer enden med posen under den fritskårne nyre, som holdes frit svævende af en robotarm. Man kan se på skærmen, hvordan posen folder sig ud. Morten Jønler og roboten putter nyren i posen og trækker den ud gennem et lidt større hul i patientens mave.

Morten Jønler er i gang med at sy hullet i blæren, hvor urinlederen sad, da Jane Gammelgaard Petersson pludselig får øje på noget, som han ikke har set.

”Morten, du skal lige være opmærksom på, at suturen er kommet omkring noget væv.”

”Åh, tak fordi du så det, ellers var jeg blevet rigtig sur på mig selv,” siger Morten Jønler med en smule lettelse i stemmen.

”Du er mine øjne i nakken.” ●

←
"Som RNFA skal du om-
sætte, hvad du ser på
en skærm, til det kom-
plekse rum med dybde,
du har dine instrumenter
i. Det er ikke let," siger
Jane Gammelgaard
Petersson.



→
Nyren og urinlederen er
opereret fri og er inde i
patientens krop blevet
puttet ned i en pose, så
den nemt kan trækkes
ud af et lidt større hul i
maven.



→
Jane Gammelgaard
Petersson har uddan-
net mere end 100
kursister til RNFA. Kurset
veksler mellem teori og
praktiske færdigheder
– f.eks. øver kursisterne
på grise.

MEDLEMSTILBUD

Vær med i lodtrækningen

Vær med i lodtrækningen om ophold i højsæsonen (uge 26-32 + uge 42) i en af Sygeplejerskernes Fritidsboliger.

Hvis du har oprettet dig på www.dsr-fritidsboliger.dk, får du i uge 5 tildelt lodder til lodtrækningen. **Lodderne skal være brugt i løbet af uge 5.**

Hvis du er blevet udtrukket og har fået tildelt retten til at booke en fritidsbolig før alle andre, får du direkte besked.

I uge 8 åbnes der for restbooking.

dsr.dk/fritidsboliger



MEDLEMSTILBUD

Trænger du til et hyggeligt ophold i Danmark?

Book til medlemspris på Hotel Koldingfjord i perioden den 10.-26. februar og nyd et ophold i de smukke omgivelser.

dsr.dk/rabatter



TÆTTERE PÅ HINANDEN

Beklædning & udstyr skabt til at holde.
Designet til friluftsliv.

Besøg os i København, Field's, Lyngby, Roskilde, Næstved, Odense, Kolding, Aarhus, Randers og Aalborg eller på friluftsland.dk



FRILUFTSLAND

” Man kan godt blive syg på en pålagt vagt

Sygeplejerske Annette Elise Beck fik rettens ord for, at det var ulovligt, da hun blev bortvist fra sin arbejdsplads for at have meldt sig syg på en pålagt vagt. I dag arbejder hun i et vikariat i Grønland – og tvivler på, om hun nogensinde får lyst til igen at arbejde i det danske sundhedsvæsen.

Tekst ANNE WITTHØFFT
Foto CLAUS BECH

”Følelsen af, at de ikke troede på, at jeg var syg ... det var det værste,” siger sygeplejerske Annette Elise Beck, der blev bortvist fra sit arbejde efter at have meldt sig syg på en pålagt vagt.

At hendes ansættelse på et ambulatorium i hendes drømmespecialie skulle ende på den måde, havde hun ikke forestillet sig, da hun blev ansat i august 2019.

”Det var rigtig spændende, og jeg var megaglad for at være der,” fortæller hun.

Men der var også travlt. Og til tider var det hårdt. For ligesom mange andre steder i sundhedsvæsenet manglede der sygeplejersker. Derfor skulle ambulatoriesygeplejerskerne aflaste kollegaerne på sengeafsnittet ved at tage weekendvagter hver ottende weekend. Med tiden blev det hver sjette weekend. Plus det løse.

”Jeg har tit hjulpet og taget en ekstra vagt,” fortæller hun.

Arbejdet på sengeafsnittet var hårdere end i ambulatoriet pga. de mange tunge patientforflytninger. Det kunne Annette Elise Beck godt mærke i hendes 54 år gamle ryg.

Lodtrækning om ekstra vagt

Fredag den 17. december 2021 er Annette Elise Beck på arbejde. Kl. 15 har hun fri og ser frem til en privat aftale. Derfor skynder hun sig ud i køkkenet med sin tekop og videre ned for at klæde om. Da hun kommer ud på gangen efter om-

klædning, ser hun en kollega, der stikker hånden ned i en pose og trækker en seddel op. Hun når kun kort at undre sig, inden kollegaen siger: ”Du har vagten på søndag”.

”Jeg er træt. Det har været travlt, og der har været en periode med mange syge kollegaer. Jeg synes selv, at jeg har hjulpet rigtig meget og taget mange ekstra vagter på afdelingen og sengeafsnittet. Denne weekend har jeg andre planer, så jeg siger bare: ”Nej, det har jeg ikke”.

Hun synes, at det er ”uprofessionelt”, at der bliver trukket lod blandt sygeplejerskerne, i stedet for at lederen ”bedriver ledelse” og pålægger en af dem vagten.

Da hun kommer hjem fra sin aftale den fredag, er der en mail fra en HR-konsulent i Region Sjælland, hvor der står, at Anette Elise Beck har afvist at tage en vagt, og at såfremt hun ikke møder ind om søndagen, vil det blive betragtet

3

GODE RÅD

Kend din overenskomst og afdelingens sygemeldingskrav.

•
Står du til bortvisning pga. sygdom, så få en fysisk konsultation hos din læge og få det dokumenteret.

•
Kontakt tillidsrepræsentanten på din arbejdsplads eller din lokale DSR-kreds for rådgivning og støtte.

VANDT GODTGØRELSE

Da Annette Elise Beck allerede inden bortvisningen havde fået bevilget orlov uden løn for at tage et vikariat i Grønland, kunne der ikke rejses krav om løn i opsigelsesperioden. Til gengæld kunne der rejses krav om godtgørelse for usaglig afskedigelse. Godtgørelsen lød på 50.000 kr. svarende til ca. halvanden månedsløn, hvilket er det, man ifølge funktionærloven har krav på.

som ulovlig arbejdsvægning og ulovlig udeblivelse, og der vil blive påbegyndt en sag om bortvisning.

Akut ondt i ryggen

Da vagten på den måde nu uomtvisteligt er blevet hende pålagt, forbereder hun sig på alligevel at skulle på arbejde søndag.

Men da hun vågner søndag morgen, har hun så ondt i ryggen, at hun ikke kan holde ud at gå rundt eller sidde op og er nødt til at ligge ned. Derfor ringer hun ind og melder sig syg.

Samtidig bestiller hun en tid på den praktiserende læges internetside til mandag morgen. Her bliver hun undersøgt og henvist til fysioterapi og røntgen. Hun får recept på både smertestillende og muskelafslappende, bl.a. Klorzoxazon, og bliver sygemeldt i to uger.

Da hun ikke kan få kontakt til sine to ledere mandag og også har mailens ordlyd i baghovedet, fornemmer hun, at der er noget galt, og tager kontakt til sin lokale kreds i Dansk Sygeplejeråd (DSR).

Fornemmelsen holder stik. Region Sjælland beder ikke selv om en lægeerklæring, men indleder i stedet en bortvisning for ulovlig udeblivelse.

Oprensning vigtigst

Det gør Dansk Sygeplejeråd indsigelse overfor, og sagen ender i en faglig voldgift, som Dansk Sygeplejeråd vinder for Annette Elise Beck. Den meget udførlige lægeerklæring dokumenterer, at hendes fravær var lovligt.

Selvom Annette Elise Beck får en økonomisk kompensation på 50.000 kr., er det selve oprensningen, der er det vigtigste.

”Indtil den dag i december havde jeg i løbet af 2021 haft i alt fem sygedage. Jeg har aldrig været arbejdssky eller arbejdsløs, selv når jeg har været under uddannelse, har jeg arbejdet.”

”Derfor var det rart at få en dom, der slog fast, at jeg var en ok person, og at den måde, jeg blev behandlet på, ikke var rimelig. Og at jeg havde handlet, som jeg skulle, og fulgt retningslinjerne.”

”Jeg synes, at dommen er en sejr, ikke

bare for mig, men også for mange andre. En sejr for at man godt kan blive syg på en pålagt vagt,” siger Annette Elise Beck.

Selvom hun var glad for sit arbejde i ambulatoriet, har fyringen sat sine spor.

”Lige nu har jeg ikke lyst til at arbejde i det danske system igen,” fortæller Annette Elise Beck, som siden bortvisningen har haft vikariater i Grønland og på Færøerne, hvor hun oplever, at tempoet er lavere, normeringerne bliver fulgt, og der ikke er overbelægnings. ●

Efter en grundig fysisk undersøgelse hos lægen blev **Annette Elise Beck** sygemeldt i to uger. Det fik stor betydning for hendes sag.



BORTVISNING

Ved bortvisning bliver man sendt hjem med en dags varsel. Der skal være tale om grov misligholdelse af et ansættelsesforhold, f.eks. hvis man stjæler fra arbejdspladsen eller med overlæg undlader at følge nogle retningslinjer, man er uenig i.

St Thomas'
Hospital





FØRSTE STREJKE I 100 ÅR

Tekst **LOTTE HAVEMANN**

Foto **LEON NEAL**

Engelske sygeplejersker er trætte af at blive rost, uden at det kan mærkes på deres løn: "F*ck the praise – Give us a raise", som skiltet lyder.

Ligesom andre inflations- og kriseramte briter mærker sygeplejerskerne, at deres løn er blevet udhulet, og den britiske sygeplejerskeorganisation Royal College of Nursing, RCN, forlanger en lønstigning på 5 pct. lagt oven i inflationsraten samt bedre arbejdsvilkår.

Da kravet ikke blev mødt, gik sygeplejerskerne i England, Wales og Nordirland for første gang i over 100 år i strejke i december. Her foran St Thomas' Hospital i Westminster, London, den 15. december sidste år.

Andre faggrupper har også strejket, bl.a. postmedarbejdere, ambulanceførere og paramedicinere. Der er desuden varslet flere strejker.

Englands sundhedsvæsen, NHS, er i forvejen hårdt ramt af ventetider, ikke mindst på akutafdelinger. NHS har været udsat for langvarig underfinansiering og har lige nu især problemer med at få udkrevet patienter, da bl.a. ældreplejen ikke er parat til at tage imod dem pga. rekrutteringsproblemer.

Storbritanniens regering er under pres for at løse sundhedsvæsenets udfordringer.

Den konservative premierminister Rishi Sunak roste sygeplejerskerne i sin nytårstale og peger på, at NHS vil modtage 28 mia. kr. hvert af de næste to år, mens sundhedsplejen vil modtage 8,5 mio. kr. ekstra i år og 14 mia. kr. ekstra næste år.

Vi er tættere på end nogensinde før

Tekst **CHRISTINA SOMMER**
Foto **CLAUS BECH**

Et af højdepunkterne i 2022 var, da sygeplejerskernes løn endte blandt topemnerne ved folketingsvalget. Det viser, at politikerne er tættere på at tage ansvar for at forbedre sygeplejerskernes løn end nogensinde før. Men skal vi i mål, kræver det tålmodighed og stærkt sammenhold, lyder det fra Grete Christensen i dette nytårsinterview.

Sundhedsvæsenet er i krise, men det er klimaet og mange danskeres privatøkonomi også. Det er den virkelighed, formand for Dansk Sygeplejeråd Grete Christensen forholder sig til, da hun i december gør status over 2022. Et år, hvor hun i front for Dansk Sygeplejeråds omkring 74.000 medlemmer endnu en gang har arbejdet hårdt på at råbe arbejdsgivere og politikere på Christiansborg op med budskabet: højere grundløn og bedre arbejdsvilkår til sygeplejerskerne.

Og noget er lykkedes trods den hårde konkurrence om beslutningstagernes opmærksomhed, mener hun.

”Jeg mindes ikke, at vores fag nogensinde er blevet omtalt så meget i forbindelse med et folketingsvalg. Stort set alle partier meldte ud, at de ville give sygeplejerskerne mere i løn. Det er et ønskescenarie for enhver faggruppe. Selvfølgelig får det andre faggrupper til at reagere – de skal kæmpe for deres medlemmer. Men det var historisk, det vi så under valgkampen.”

De har lyttet til os

De politiske løfter fik dog hurtigt ord som valgfæsk med på vejen fra sygeplejerskerne, hvilket Grete Christensen godt kan forstå. Men som formand for DSR gennem 13 år har hun også erfaret, at politikerne ofte mener, det de siger.

Og som noget af det første har den nye SMV-regering afsat ”en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår” i det offentlige på tre mia. kr. Den ene mia. skal udmøntes i 2024, de øvrige to senest i 2030. Regeringen lægger også op til en akutpakke på to mia. kr., der på den korte bane skal lette presset og nedbringe ventelister på hospitalerne.

”Det viser, at der er blevet lyttet til os. Men det ærgrer mig, at vi skulle helt herud, før det lykkedes – at afdelinger lukkes, og enheder smuldrer, fordi sygeplejersker søger væk. Vi har påpeget problemerne i årevis, og det er derfor godt, at regeringen endelig tør sætte tal på og lover, at der kommer penge oven i den normale pulje til de offentlige lønforhandlinger,” siger Grete Christensen, men tilføjer:





Gåture, her ved Tuse å, er med til at give Grete Christensen energi til hvervet som formand for Dansk Sygeplejeråd. For selvom hun mener, at politikerne på Christiansborg er tættere på at tage ansvar for bedre løn og arbejdsvilkår til sygeplejerskerne, end nogensinde før, er kampen langt fra slut.

”Det er slet ikke nok. Ambitionsniveauet skal endnu højere op for at kunne fastholde sygeplejersker og trække nogle tilbage til arbejdet. Og det er vigtigt, at politikerne også medtænker det kommunale sundhedsområde.”

Syltekrukke eller ej?

Svarene på, hvordan de ekstra mia. kommer til at gøre en forskel for sygeplejerskerne, lader dog vente på sig. Og netop ”vente” er det ord, som Grete Christensen mener bedst beskriver 2022.

”Det har været et år, hvor vi har ventet, ventet og ventet. På rigtig mange ting, men selvfølgelig først og fremmest på, at Lønstrukturkomitéen bliver færdig med sit arbejde.”

Dansk Sygeplejeråd har været til 162 møder i komitéen, indtil arbejdet blev sat på pause, da statsminister Mette Frederiksen (S) udskrev valg. Og selvom komitéens medlemmer har lovet ikke at referere fra møderne, er det offentligt kendt, at der er uenighed om, hvordan sygeplejerskernes løn skal opgøres for at kunne sammenlignes med f.eks. skolelærernes.

”De genetillæg, som sygeplejersker og andre medarbejdere i sundhedsvæsenet får for at arbejde aften, nat og i weekender, får de jo netop fordi, der er en gene forbundet med arbejdet. Derfor mener vi ikke, at tillæggene skal regnes med, når vi sammenligner løn med andre, der typisk arbejder i dagtimerne mandag-fredag. Det siger en EU-dom også, men det betyder ikke, at alle er enige med os,” siger Grete Christensen og fortsætter:

”Der kommer mange papirer på bordet, og ikke alle peger vores vej.”

Lige før jul besluttede regeringen, at komitéen først går i gang igen, når de private overenskomster er forhandlet på plads i løbet af foråret. Overenskomstforhandlinger, som DSR også deltager i på vegne af privatansatte medlemmer. Går alt vel, forventer regeringen, at komitéens konklusioner er klar inden udgangen af juni 2023. Den beslutning har pustet liv i mange sygeplejerskers frygt for, at lønstrukturkomitéen er en syltekrukke. Til det siger Grete Christensen:

”Det kan vi ikke sige noget om, før arbejdet er slut, og konklusionerne er klar. Vi arbejder hårdt på at fremføre vores synspunkter lige til det sidste.”

Fagligheden tænder alle

Trods et år i ”ventetidens tegn” har Grete Christensen og DSR haft travlt. I maj 2022 mødtes DSR’s øverste politiske myndig-



Sagen er for vigtig til, at jeg ikke rejser mig igen.

Grete Christensen, formand for Dansk Sygeplejeråd

hed, kongressen, i fire dage for at diskutere og beslutte den politiske retning for de kommende år. Og dagen før den ordinære kongres samledes 350 medlemmer til Fagkongres for at debattere sygeplejefprofessionen og de udfordringer, som sygeplejersker skal været rustet til at håndtere i fremtiden.

Fagkongressen blev også startskuddet til DSR’s nye professionsstrategi, der skal sætte en klar retning for udvikling af sygeplejen som profession, hvilket også er vigtigt i den aktuelle lønkamp.

”Hver gang vi samler medlemmer til faglige arrangementer, glædes jeg over at se, hvor hamrende glade og stolte vi alle sammen er af vores fag – trods travlhed, manglende kolleger og en presset hverdag mange steder. Fagligheden tænder alle og er det, der får sygeplejerskerne til at løbe den ekstra mil. Det skal arbejdsgiverne huske,” siger Grete Christensen og fortsætter:

”For mig er det afgørende at fortælle arbejdsgivere og samfund, hvor vigtig og fantastisk vores profession er, samtidig med, at vi skal gøre opmærksom på, at de løn- og

arbejdsvilkår, der er nu, ikke er holdbare.”

Som eksempel er Grete Christensen og resten af den politiske ledelse løbende i dialog med såvel ministre som udvalgsformænd fra de forskellige partier over telefon, mail og ved fysiske møder for at dele DSR’s forslag til løsninger på sundhedsvæsenets udfordringer:

”Vi arbejder hele tiden strategisk på at påvirke regering og opposition til at skabe forandringer, der gavner sygeplejerskerne, men også det samlede sundhedsvæsen.”

Svær og hård tid

På ét punkt har bevægelsen i DSR dog været negativ, og det er i antallet af medlemmer, som er faldet siden konflikten i 2021.

”Det er en svær tid, hvor vi som organisation hele tiden skal arbejde hårdt for at få medlemmerne til at fortsætte rejsen med os, selvom resultaterne ikke kommer lige nu og her. Atomiseres DSR i mindre enheder eller indbyrdes kamp, vil der i fremtiden ikke blive lige så meget udvikling af sygeplejen, løn og arbejdsvilkår, som hvis vi formår at

holde sammen. Vi er stærkest sammen.”

Grete Christensen medgiver, at posten som sygeplejerskernes formand kan være hård, især når der er kritik fra både medlemmer og eksterne samarbejdspartnere, der enten synes, der sker for lidt og det for langsomt, eller at sygeplejerskerne går enegang i kampen for ligeløn.

”Jeg føler mig indimellem som en tumling, der bliver slået ned igen og igen. Men sagen er for vigtig til, at jeg ikke rejser mig igen. Jeg er stolt af vores profession og DSR, og jeg mener, at vi er tættere på at have forståelse for og opbakning til, at Christiansborg skal tage ansvar for at forbedre sygeplejerskernes løn, end vi nogensinde har været før.”

Men:

”Det kræver tålmodighed og fortsat kamp for at være synlige i en tid, hvor krisen i sundhedsvæsenet er en af flere vigtige dagsordener. Men jeg er optimistisk. Der er råd til både den grønne omstilling, et stærkt forsvar og et velfungerende sundhedsvæsen. Og det sidste starter med bedre løn og arbejdsvilkår til sygeplejerskerne.” ●

Vi har forbedret dine vilkår

- Hvis du er vikar hos POWERCARE, er dine vilkår lige blevet forbedret.

Fra 1. januar betaler POWERCARE nemlig også pension oveni din attraktive løn, når du rejser til Norge.

Scan QR-koden og bliv vikar hos POWERCARE.

**POWER
CARE**



BLIV VIKAR

1

Afdelinger med flere sygeplejersker klarer sig bedre målt på 30-dages dødeligheden efter indlæggelsesdagen. Men hvad svarer det til i tal?

- A.** Otte færre dødsfald pr. 1.000 patienter
- B.** Ni færre dødsfald pr. 1.000 patienter
- C.** 10 færre dødsfald pr. 1.000 patienter

2

Afdelinger med flere sygeplejersker klarer sig bedre målt på indlæggelsestiden. Men hvor meget falder indlæggelsestiden, hvis bemandingen øges med seks timer pr. patient?

- A.** 0,6 dag (i gennemsnit 4 dage)
- B.** 0,7 dag (i gennemsnit 5 dage)
- C.** 0,8 dag (i gennemsnit 6 dage)

3

Hver gang man tilføjer én patient til en sygeplejerskes arbejdsbyrde, stiger dødeligheden blandt patienterne – med hvor meget?

- A.** 6 pct.
- B.** 7 pct.
- C.** 8 pct.

4

Hospitaler med gode normeringer og gode rammer for sygeplejen har færre infektioner end andre hospitaler, men hvor mange færre?

- A.** 10 pct.
- B.** 20 pct.
- C.** 30 pct.



HVOR STOR EN FORSKEL GØR SYGEPLEJERSKER?

Tekst MAJ SIERCKE

Tag testen og vær beredt i din sygeplejefaglige argumentation.



Kilder: Linda Aiken, professor i sygepleje ved Pennsylvania, evidensbaseret forskning i 30 lande, samt forskningsprojektet 'Defining Nursing Capacity' fra hospitalsafdelinger i Region Sjælland. www.dsrdk/hucap

5

Hvad kendetegner afdelinger med lav personaleomsætning?

- A.** Færre patienter i elektive forløb
- B.** Højere patienttilfredshed og højere patientsikkerhed
- C.** Hurtig patientudskrivelse

6

Hvilke faktorer har betydning for fastholdelse og rekruttering af sygeplejersker?

- A.** Visionær ledelse og kultur, erfarne sygeplejersker og højere bemanding
- B.** Gode kolleger, mange planer og nye tiltag
- C.** Mange nye kolleger, få krav og fleksibilitet

7

Når indlæggelsestiden falder, skyldes det især...?

- A.** Mere mobilisering og mindre medicin
- B.** Bedre ernæring og væskeindtag
- C.** Færre tryksår, fald og infektioner

8

Oversygeplejerskens anerkendelse af sygeplejerskerne på en afdeling har stor betydning for ro og tro på fremtiden, men hvad beror det på?

- A.** Fællesskab, respekt, loyalitet og at blive set
- B.** Individuelle løntillæg og ansvarsopgaver
- C.** Simple og forudsigelige opgaver



Gustav Winther Eriksen
4. semester
KP Diakonissestiftelsen



Caroline Gundgaard Mulvad
5. semester
VIA Viborg



DINA HELBO BREDAL
5. semester
VIA Viborg



Alex Bülow
2. semester
KP Hillerød



Jacob Mads Lundsteen
2. semester
KP Bornholm



Lønforhøjelser har tilsyneladende fastholdt de finske sygeplejersker

Den finske sygeplejerske er lægens medhjælp.

5. semesters praktik byder på 16 dage i Finland. Jeg glæder mig til at komme nordpå og se, hvis ikke det bedste, så et af de bedste sundhedsvæsnere i Nordeuropa.

Det er lunt, da jeg lander i luft-havnen med udsigt over et fladt klippelandskab fyldt med tusindvis af små søer, der afspejler efterårsfarverne og den blå himmel. Luften er ren og salt, vi er tæt på kysten. Selvom jeg er træt efter et døgn rejse, nyder jeg øjeblikket. Det helt specielle øjeblik, hvor man er fremme ved destinationen af et eventyr, og rejsen hjemad allerede begynder.

Sygeplejerskerne på dagafsnit for lunge, neurologi og kæbe har god tid. Der er tid til at vise mig ting, tid til at fortælle og til at se, hvordan de arbejder. Det er spændende at se et alternativ til travlhed, især i en tid, hvor folketingsvalget i Danmark handler om vores sundhedsvæsen. Jeg kan tydeligt se og høre, hvordan en lønforhøjelse på 25 pct. pr. 1.1.2023 har tiltrukket og fastholdt syge-

plejerskerne i faget og derigennem skabt mulighed for et bedre arbejdsmiljø. Bagsiden af lønmedaljen er, at de ikke må strejke, før der ikke er uforsvarligt mange ledige stillinger.

Det finske sundhedsvæsen er skruet anderledes sammen end vores. Decentralisering har ført til mere lokal kontrol, og man kan finde hospitaler, der er enten finsktalende, svensktalende eller begge dele. Sygeplejersken er i højere grad lægens medhjælp, og sygeplejen er derfor mindre selvstændigt udført. Synet på patienten og forholdet til lægen er paternalistisk. F.eks. kan en patient ikke sige nej til en behandling, hvis lægen vurderer, at behandlingen er til gavn for patienten. Det er også lægen, der ordinerer hjælpemidler som f.eks. en rollator, hvis den skal bruges i forbindelse med udskrivelse eller sektorovergang.

Valget i Danmark, perspektiverne i Skandinavien og de arbejds- og lønvilkår, jeg står overfor, når jeg er færdiguddannet, får

mig til at overveje, om jeg har mod på at arbejde i det danske sundhedsvæsen. I sommers spillede den danske model fallit over for sygeplejerskernes nej til lønforhøjelser, der end ikke følger inflationen på 2 pct. pr. år. I et marked af udbud og efterspørgsel forstår jeg ikke, at politikerne stædigt nægter at erkende, at løn er en del af den økonomiske proces, hvori arbejdsmarkedet som helhed fungerer. I et marked af udbud og efterspørgsel, hvor der allerede nu er udsigt til færre nyuddannede om tre år, frygter jeg, at der ikke er tid til sygepleje i fremtiden.

Alligevel ved jeg, at jeg om et år står uden for en dør og venter på at få en karakter for min bacheloropgave. Senere møder jeg ind på mit nye arbejde som nyuddannet sygeplejerske et eller andet sted. Selvom der er plads til forbedring, glæder jeg mig trods alt til endeligt at kunne sige, at jeg er autoriseret – for sygeplejerske, det er jeg allerede i hjertet, om end ikke på papiret.

Navne

CHEFSYGEPLEJERSKE TIL KVINDE-BARN FÆLLESAFDELING, RANDERS

Susanne Hvolgaard Mikkelsen tiltræder den 1. februar som chefsygeplejerske på Kvinde-Barn Fællesafdeling på Regionshospitalet Randers.

Senest har Susanne Hvolgaard Mikkelsen været sundhedsfaglig chef i Socialområdet ved Specialområde for Børn og Unge i Region Midt.

Hun kommer med en alsidig sundhedsfaglig baggrund fra både region og kommune og fra uddannelsessektoren som tidligere uddannelseschef for Randers Social- og Sundhedsskole.



CHEFSYGEPLEJERSKE PÅ HJERTESYGDOMME, AUH

Eva Hansen bliver den 1. februar ny chefsygeplejerske på Hjertesygdomme ved Aarhus Universitetshospital. Hun kommer fra en stilling som chefsygeplejerske på Kirurgisk Afdeling på Regionshospitalet Randers.

Eva Hansen er uddannet sygeplejerske fra Sygeplejerskolen i Aarhus i 2002. Hun har været sygeplejerske, klinisk vejleder og koordinator på Mave- og Tarmkirurgi i Tage-Hansens Gade og afdelingssygeplejerske samme sted fra 2010. I 2014-17 var hun viceområdechef i Magistraten for Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune, hvorefter hun blev chefsygeplejerske på Kirurgisk Fællesafdeling på Regionshospitalet Randers.



Foto Helle Brandstrup Larsen

Mindeord

ANNA NØRNBERG SEMMELROTH

Pensioneret sygeplejerske Anna Nørnberg Semmelroth – født den 9. juli 1920 – er efter et langt og aktivt liv død som den sidste af fem søstre, der alle var uddannet sygeplejersker og arbejdede som sådan i mange år.

Anna døde den 4. januar 2023 i en alder af 102 år. Hun vil blive savnet.

På familiens vegne
Jan Semmelroth

CHIEF NURSING OFFICER I WHO

Verdenssundhedsorganisationen WHO har udnævnt Amelia Latu Afuhaamango Tuipulotu som ny chief nursing officer. Hun tiltræder i første kvartal af 2023.

Amelia Latu Afuhaamango Tuipulotu er tidligere sundhedsminister i kongedømmet Tonga, og før det var hun Tongas chief nursing officer. Hun var den første tonganer, som tog en ph.d. i sygepleje.

I sin nye position skal Tuipulotu "arbejde for at støtte sygeplejersker og jordemødre for at sikre, at deres kvalifikationer og erfaring udnyttes til at styrke sundhedssystemerne samt forbedre deres rolle i at bringe patienter, samfund og nationale sundhedssystemer tættere sammen".

WHO's generaldirektør Tedros Adhanom Ghebreyesus udtaler, at han er glad for at "Amelia slutter sig til WHO på et kritisk tidspunkt for global sundhed, hvor investeringer i sundhedspersonale og forskning er afgørende for at styrke sundhedsvæsenet og forebyggelse".



SVAR PÅ
[TESTEN]
SIDE 60
←

- 1: A
- 2: C
- 3: B
- 4: C
- 5: B
- 6: A
- 7: C
- 8: A



Rengøring af lægeklinikker

Vi overholder Statens Serum Institut anbefalede retningslinjer for rengøring i lægeklinikker.

Med høj faglighed er vores medarbejdere rustet til opgaven.

Ring eller skriv - vi er landsdækkende

Delta Rengøring
Teglvej 1
4990 Saksøbing
Tlf. 4054 6546
delta@delta-rengoering.dk
www.delta-rengoering.dk



JOB



Se alle stillinger
www.job.dsr.dk

Praktiske oplysninger til annoncører

Deadline kl. 9:00 for indtastning af KURSER/MØDER/MEDDELELSER på www.dsr.dk under Information til annoncører

Nº 2 — 2023
13. januar

Nº 3 — 2023
10. februar 2023

Nº 4 — 2023
3. marts 2023

Vejledning ved indtastning af kurser/møder/meddelelser, kontakt redaktionen enten Ditte Jørgensen, dtj@dsr.dk, tlf. 4695 4121 eller Henrik Boesen, hbo@dsr.dk, tlf. 4695 4189,

Rådgivning og vejledning vedr. opsætning af annoncer

Media-Partners ApS · Alhøjvej 2, Stilling · 8660 Skanderborg
Tlf. 2967 1446 · Mail: marianne@media-partners.dk
www.media-partners.dk · Her kan du også rekvirere medieinformation

Indleveringsfrister for STILLINGSANNONCER til de kommende numre

Nº 2 — 2023
19. januar 2023

Nº 3 — 2023
16. februar 2023

Nº 4 — 2023
9. marts 2023

Sidste frist for indlevering af materiale er kl. 10:00 hos Media-Partners ApS

Udgivelsesdatoer

Nº 2 — 2023
6.-9. feb. 2023

Nº 3 — 2023
6.-9. marts 2023

Nº 4 — 2023
27.-30. marts 2023

NETANNONCER

<http://job.dsr.dk/> samler jobopslag fra alle hjørner af sygeplejerfaget - fra alle landsdele og af alle typer: Fuldtid, deltid, lederstillinger, studiejob og fleksjob.

Associate Professor of Nursing
37 timer
Aarhus Universitet
Ansøgningsfrist 1. februar 2023



En centerleder og to områdeledere til Solgården, Tolleruphøj og Daghjemmene i Frederikssund Kommune
Ansøgningsfrist 11. februar 2023



Bliv en del af ledelsesteamet på Psyko-terapeutisk Ambulatorium for Spiseforstyrrelser, Psykiatrisk Center Ballerup
Ansøgningsfrist 15. februar 2023



To-i-én Sygeplejersken. Kliniske sygepleje til multisyge beboere og klinisk vejleder på Flintholm Plejeboliger.
Ansøgningsfrist 23. februar 2023



SENIORSAMMENSLOTNINGEN
Medlemmer, der er fyldt 55 år, er velkomne til Seniorsammenslutningens arrangementer

Tilmelding:

Senest 30. januar 2023 til Birthe Kock tlf. 2674 1105 eller mail: balkock@hotmail.com

Pris:

20 kr.

HOVEDSTADEN

Medlemsmøde

Sygeplejerske Hanne Groth fortæller, om sit arbejde i Etiopien
Tid og sted:

1. februar 2023 kl. 14:00 - 16:00
Rådhusstræde 29, 3400 Hillerød

Arrangør:

Seniorsammenslutningen i Kreds Hovedstaden Nord

Tilmelding:

Til Bente Pedersen tlf. 2345 8507 eller mail: bptvingsvej@gmail.com

Pris:

30 kr. for kaffe

Besøg på den fantastiske "Islamisk samling"

Besøg på den fantastiske "Islamisk samling".

Vi mødes kl. 11.00 i receptionen til rundvisning.

Der er en del trapper og ingen elevator.

Tid og sted:

8. februar 2023 kl. 11:00 - 12:00. Davids Samling, Kronprinsessegade 30, 1306 København K

Arrangør:

Seniorer Kreds Hovedstaden Central/Vest

Seniormøde 8. marts i Kreds Hovedstaden Central/Vest

Kom og hør hospitalspræstens dagligdag ved præst Hanne Bang, Gentofte Hospital.

Tid og sted:

8. marts 2023 kl. 14:00 - 16:00
DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4. sal, 1360 København K

Arrangør:

Seniorer Kreds Hovedstaden Central/Vest

Tilmelding:

Senest 3. marts 2023 til Birthe Kock på tlf. 2674 1105 eller mail: balkock@hotmail.com

Pris:

20 kr.

SJÆLLAND

Storstrømmen - "Jutlandia - Krig, kald og kærlighed"

Vi mødes i Sognegården i Vordingborg, hvor forfatter Helle Juhl vil fortælle og vise billeder fra bogen "Jutlandia - Krig, kald og kærlighed". Hertil serveres kaffe og kage.

Tid og sted:

7. februar 2023 kl. 13:30 - 16:00
Sognegården, Færggårdsvej 3, 4760 Vordingborg

Arrangør:

Seniorsammenslutningen
Storstrømmen

Tilmelding:

Senest 30. januar 2023 til Ilse på tlf. 3068 2516, mail: monk.eskilstrup@post.tele.dk eller Gurli på tlf. 2115 2954, mail: gurlise@hotmail.no

Pris:

150 kr. for medlemmer og 200 kr. gæster. Indbetales på reg. og kontonr. 0400 4025735183

Medlemsmøde i Roskilde

Sygeplejerske Britta Pedersen fortæller om aktiviteter på Sct. Hans Hospital under besættelsen.

Tid og sted:

9. februar 2023 kl. 13:00 - 15:30

Margrethegården, Dronning Sofievej 68, 4000 Roskilde.

Arrangør:

Kontaktudvalget for Senior-sygeplejersker i Roskilde

Tilmelding:

Senest 6. februar 2023 til Inger Skougaard tlf. 2851 5777, mail: hedeas@hotmail.com

Pris:

50 kr. for medlemmer 75 kr. for gæster. Betales på reg. og kontonr. 1551 0010351170

Sorg handler ikke om alder

Sygepl. Jorit Tellervo har beskæftiget sig med sorg i mange år og har stået bag et stort folkeoplysningsprojekt om sorg efter ægtefællens død.

Jorit vil præsentere os for en ny forståelse af sorg og fortælle om sorgstøttemuligheder.

Tid og sted:

21. februar 2023 kl. 13:30 - 16:00.

Sygeplejerskolen Holbæk, Anders Larsensvej 5, 4300 Holbæk

Arrangør:

Seniorsygeplejersker Vestsjælland

Tilmelding:

Senest 14. februar 2023 til Inge Jensen tlf. 2092 0015 eller

Birgit Jørgensen tlf. 2238 0249

Pris:

75 kr. for sygeplejersker og 125 kr. for ledsager - inkl. kaffe og kage.

Yderligere oplysninger:

Lokale oplyses ved tilmelding.

MIDTJYLLAND**Sygeplejerske i en krigszone**

Kom og hør om arbejdet og dagligdagen på de travle og overfyldte afghanske felthospitaller, når krigen udfolder sig. Ærligt og levende fortalt og med sort humor. Oplæg ved intensiv sygeplejerske Christian Kummerfeldt.

Tid og sted:

15. marts 2023 kl. 14:00 - 16:00

Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13 A, 7500 Holstebro

Arrangør:

Seniorsammenslutningen
Kreds Midtjylland - VEST

Tilmelding:

Senest 1. marts 2023 til Karen Margrethe Kølbæk, mail: kmk_285@hotmail.com eller tlf. 2241 7491

Pris:

50 Kr.

SYDDANMARK**"Kaffe med Kurt"**

Vi starter ud med "kaffe med Kurt". Kurt er kendt fra TV, hvor han interviewer almindelige ualmindelige mennesker. Vel mødt til dette spændende foredrag.

Tid og sted:

8. februar 2023 kl. 13:00 - 15:00. DSR's lokaler,

Vejlevej 121, 7000 Fredericia

Arrangør:

Kontaktudvalget i Seniorsammenslutningen Trekanten

Tilmelding:

Senest 3. februar 2023 til Birgit Jørgensen, tlf. 2967 0016, eller til Jenny Malberg, tlf. 3123 7433 eller på mail: jenny.e.malberg@gmail.com

Pris:

30 kr. Der serveres kaffe/te og brød

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/kredse/syddanmark/medlemsfordele

Sangeftermiddag med**Peter Petersen**

Kom til en hyggelig eftermiddag, hvor Peter spiller, synger og fortæller om sangene - og hvor vi kan syge med. Der er sange fra bl.a. Højskolesangbogen og De Grå Synger.

Tid og sted:

22. februar 2023 kl. 14:00 -

22. februar 2023 kl. 16:00

Hovedbiblioteket, Nørregade 19, lokale 1, 6700 Esbjerg

Arrangør:

Kontaktudvalget i Seniorsammenslutningen Esbjerg

Tilmelding:

Senest 15. februar 2023 til Tove Brinck, mail: tovebrinck@hotmail.com, tlf. 2927 2374 eller til Nina Jacobsen, tlf. 3032 4337

Pris:

50 kr. for arrangement, kaffe og kage. Betaling til reg. og kontonr. 1551 4450481926, husk navn i tekst til modtager. MobilePay nr. 568360, eller kontant på dagen. Max. 50 pers.

KREDSMØDER**HOVEDSTADEN****Netværk for sygeplejersker med begrænsning i arbejdslevnen**

Du er velkommen til at deltage i mødet for at se, om det er noget for dig.

Tid og sted:

28. februar 2023 kl. 13:00 - 15:30 eller 13. april 2023 kl.

13:00 - 15:30.

DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, 1360 København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/kredse/hovedstaden/oversigt/netvaerk-for-sygeplejersker-med-begraensninger-i-arbejdsevnen

MEDDELELSER**Jubilæum**

Hold 12, Ringsted Sygeplejerskole. Den 28. februar 2023 har vi 50 års jubilæum.

Det synes Lisbeth Jensen (Kantsø) og jeg, Mette Bille, at vi skal fejre.

Derfor giv os en melding, om du også syntes vi skal mødes. Sted og konkret dato oplyses

når vi ved hvor mange, der vil være med til at fejre os.

Kontakt Lisbeth på telefon 2963 9727 eller Mette på telefon 6179 0281. Vi glæder os til at se jer allesammen.

Arrangør:

Mette Bille

Multisygdom - nyt fagligt selskab

Sygeplejersker, som har interesse i multisygdom, er velkomne i det nystiftede Dansk Selskab for Multisygdom og Polyfarmaci (DSMP). Selskabet arbejder blandt andet på at fremme forskning og uddannelse, erfaringsudveksling og rådgivning inden for området. Bestyrelsen er tværfaglig med sygeplejerske, fysioterapeut, farmaceuter og læger.

Læs mere om DSMP på DSMP.dk

Generalforsamling

Der afholdes generalforsamling for Fagligt Selskab for Sygeplejersker i Kommunerne i henhold til vedtægterne den 6. marts 2023 på Hotel Scandic Sluseholmen, Molestien 11, 2450 København SV.

Generalforsamlingen afvikles i forbindelse med konferencen "Sygeplejerskens ansvar i det gode samarbejde med borger og pårørende". Se www.dsr.dk/fs/fs6/arrangementer

Arrangør:

Fagligt Selskab for Sygeplejersker i Kommunerne

Generalforsamling og Landskonference

Generalforsamling i Fagligt Selskab for Sygeplejersker, der arbejder med udvikling og forskning afholdes den 14. marts 2023 kl. 16.30 på Comwell i Kolding.

Vil du stille op til bestyrelse så kontakt Formand Annesofie L. Jensen, mail: anejns@rm.dk

Året landskonference d. 14. - 15. marts 2023 har temaet "Dataeksplosion i en evidensbaseret verden". Læs mere på www.dsr.dk/fs/fs32

Tid og sted:

14. marts 2023 kl. 16:15 - 17:15 Comwell i Kolding, Skovbrynet 1, 6000 Kolding

Arrangør:

FS for Udvikling og Forskning

Pris:

Gratis

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/fs/fs32

Generalforsamling i FS Dermatologiske Sygeplejersker

Generalforsamling i forbindelse med FSDS landkursus (d.17. – 18. marts 2023 på Comwell Roskilde). Forslag til behandling fremsendes til forpersonen senest 14 dage før. Dagsorden ifølge vedtægter. Der er 3 bestyrelsesmedlemmer på valg.

Tid og sted:

17. marts 2023 kl. 17:15 - 18:15
Comwell Roskilde,
Vestre Kirkevej 12, 4000 Roskilde

Arrangør:

Fagligt Selskab for Dermatologiske Sygeplejersker

Tilmelding:

Ikke nødvendig

Pris:

Gratis

Yderligere oplysninger:

Kun for medlemmer af FSDS

Program foråret 2023 for seniorer i Kreds Hovedstaden Nord

- 1. februar:** Sygeplejerske Hanne Groth fortæller om sit arbejde i Etiopien
- 1. marts:** Formand for Senior-sammenslutningen, Mette Bille orienterer om arbejdet i Landsbestyrelsen.
- 12. april:** Kreds næstformand i Kreds Hovedstaden Christian Kummerfeldt fortæller om sit arbejde i Afghanistan.
- 3. maj:** Fælles arrangement for hele Kreds Hovedstaden. Der er udflugt til Arbejdersmuseet, Rømersgade 22, København.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen

Program foråret 2023 for seniorer i Hovedstaden Central/Vest

- 4. januar:** Retspsykiatri før og nu ved retspsykiatrisk læge Mette Brandt Christensen.
- 8. februar:** Rundvisning "Davids samling" i den islamiske samling.
- 6. marts:** Hospitalspræstens dagligdag ved præst Hanne Bang, Gentofte Hospital.
- Maj:** Udflugt/skovtur.
- Arrangør:**
Seniorsammenslutningen Kreds Hovedstaden Central/Vest

FERIEANNONCER

Alle annoncer skal indtastes via DSRs hjemmeside, www.dsr.dk/annoncering Vælg "Ferieannoncer" under "Annoncer i fagbladet Sygeplejersken".

Annoncerne må maksimalt indeholde 40 ord.

Priserne for medlemmer er kr. 700,- ekskl. moms, ikke-medlemmer kr. 995,- ekskl. moms.

STORT, CHARMERENDE BYHUS I ANDALUSISK BJERGBY

Vi udlejer vores skønne, gamle byhus i Sydspanien. Fantastisk byhus med enestående udsigt og alle faciliteter. 180 m², 4 terrasser, stort landkøkken, 4 soveværelser, 2 badeværelser, klimaanlæg. Smuk, hvid bjergby med herligt byliv og enestående natur. Skønt året rundt. 1 times kørsel fra Malaga. For mere information, billeder, kalender og reservation, se mere på www.casavila.dk eller kontakt os på email eller mobil 20781416.

FERIEHUS SPANIEN MED SKØN HAVUDSIGT OVER MIDDELHAVET

6 sengepladser, 2 top-terrasser m/markiser. 4 pools (heraf 2 t/børn), 2 tennisbaner. Velholdt bevogtet lukket område 10 min. fra Alicante lufthavn. Skiftedag lørdag, men udenfor højsæsonen: Vælg skiftedag, når flybilletten er billigst! Priser 2.900/4.900/6.900 (lav/mellem/højsæson) + el. , men incl. rengøring. Mere info og masser af billeder her: www.granvista.dk

ITALIEN HOS HANNE

Charmerende familiehotel med hyggelige ferielejligheder eller værelser med køleskab, kaffe/thé hjørne, i RIMINI ved Adriaterhavets skønne sandstrand. Eller nær TOSCANA naturskønt landhus med pejsestue, køkken, 3 værelser, 2 badeværelser, 2 haver. Udlejes året rundt på ugebasis.

www.hotel-dalia.it
Hanne Astrup
+39 335 8239863
hanne@hotel-dalia.it

Psykiatri**HAR DU MOD PÅ**

at lede et stort psykoterapeutisk ambulatorium med rige udviklingsmuligheder og et stærkt fagligt miljø?

REGION

**Nedsat kontingent**

Sker der ændringer i dit arbejdsliv – nedsat tid, ledighed, sygdom, barsel, videreuddannelse, efterløn/pension, fleksjob, skift til andet erhverv, ansættelse i udlandet?

Så har du mulighed for at søge om nedsat kontingent.

Læs mere om dette på www.dsr.dk/nedsat-kontingent

**Hent hjælp til karrieren**

Savner du inspiration til karrieremuligheder, hjælp til jobsøgningen eller gode ideer til kompetenceudvikling?

Læs mere på www.dsr.dk/karriere →





MIN VURDERING VÆGTER HØJT

Fortalt til **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **PER MORTEN ABRAHAMSEN**

JEANETTE JOHANSEN, 38 år
Nyt job: November 2022, Hukommelsesklinikken på Rigshospitalet, hvor hun er med til at udrede og behandle mennesker med hukommelsessvigt.
Kom fra: 2½ år som hjemmesygeplejerske i Gentofte Kommune.

“Det var sjovt at være i hjemmeplejen. Jeg kunne trække på min erfaring, og jeg havde supergode kolleger. Men jeg vidste lidt om meget og savnede at blive klogere på ét enkelt område. Så da jeg så stillingen her, var jeg ret hurtig til at søge den. Den matchede tilmed også vores familieliv bedre, for vores datter er lige startet i skole. Før arbejdede jeg hver fjerde weekend og fik så nogle fridage i hverdagene. Men det har jeg ikke brug for nu, hvor hun går i skole. Det er federe at have fri, når hun har fri. Det viste sig også, at jeg kunne få de perfekte arbejdstider. Stillingen var egentlig på 37 timer, men

inden jeg startede, ringede jeg til min leder for at høre, om den kunne være på 34 timer med en mødetid kl. 8.30 i stedet for kl. 8. For min mand har skiftende arbejdstider, og jeg afleverer derfor for det meste vores datter i skolen om morgenen. Det kan jeg lige nu, inden jeg cykler på arbejde. Så kan jeg hente, når jeg har fri. Det er luksus. Og så har jeg fået den samme løn som før. Normalt er man bedre lønnet i kommunen, men det var afgørende for mig, at lønnen var tilsvarende i mit nye job.

Vi udreder og behandler patienter, der bliver henvist med hukommelsesproblematikker. Vi laver forundersøgelser i samarbejde med lægen, opfølgning og kontroller. Der er ikke en mirakelkur mod demens, men med rette behandling kan vi stabilisere symptomerne, og sammen med psykosociale tiltag kan vi forbedre livskvaliteten for patienterne.

Min vurdering som sygeplejerske vægter højt i udredningsprocessen. Det er fedt, at blive lyttet til. Jeg er ved at opbygge min egen patientportefølje, for vi går op i kontinuitet for patienters, pårørendes og personalets skyld. Vi har også meget tværfagligt samarbejde med læger, neuropsykologer og socialrådgivere samt forskere og primær sektor. Det har jeg savnet.

Som studerende troede jeg, at jeg skulle være sygeplejerske på en akutmodtagelse eller arbejde med børn. Derfor var jeg i praktik på neurointensiv og faldt for det intensive speciale. Senere fik jeg så job på neonatalafdelingen. Men arbejdsvilkårene var ikke i top, og de skiftende vagter fungerede ikke med familielivet. Jeg var vild med specialet, og det var derfor med tungt hjerte, at jeg stoppede.

Mange vil nok sige: “Hold da op, det er noget af en U-vending fra børn til ældre”. Men på neonatal var der stort fokus på forældresamarbejde, og i ældreområdet – både i hjemmeplejen og her i klinikken – er der stort fokus på pårørendesamarbejde. Så på den måde er det egentlig ikke et stort skifte.

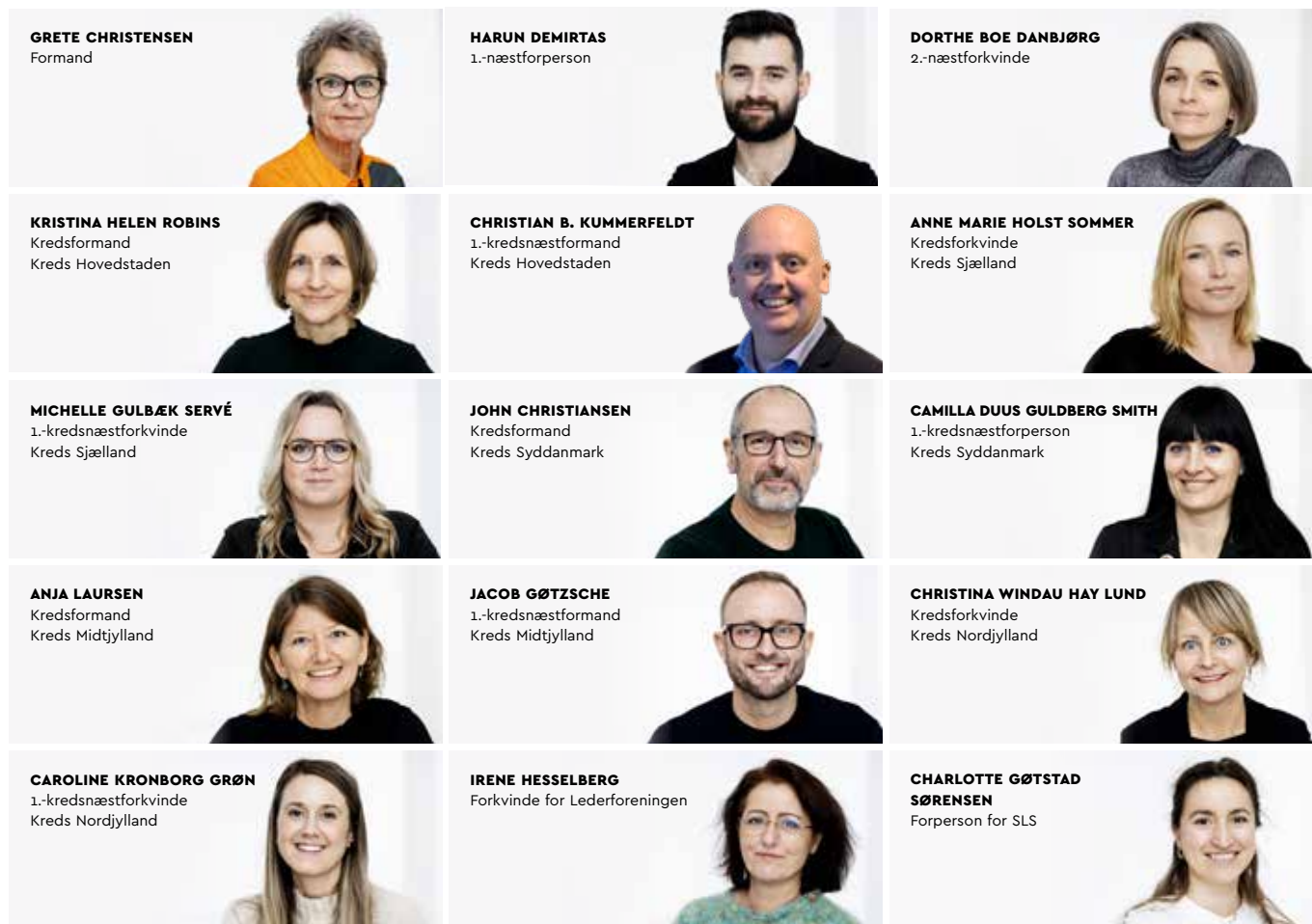
Jeg vil da ikke afvise, at jeg engang om 10 år vil udleve mine intensive drømme og søge job i neonatologien, når vores datter ikke gider sin mor mere på samme måde, som hun gør i dag. Men nu er jeg her. Det er et skønt job, og det er bare så fedt at dygtiggøre sig på ét område. Jeg savnede virkelig at dykke ned i ét speciale og blive klogere på alle dets facetter. Her i Hukommelsesklinikken har jeg fået det hele: et spændende speciale, gode arbejdstider, gode arbejdsvilkår og skønne kollegaer.”

SAVNER DU INSPIRATION TIL KARRIEREN?

Hent råd og vejledning om karriere og jobsøgning på dsr.dk Som medlem kan du booke tid til personlig sparring om jobsøgning, efter- og videreuddannelse eller karrieremuligheder.

Læs mere på dsr.dk/job-og-karriere

DANSK SYGEPLEJERÅDS HOVEDBESTYRELSE



DANSK SYGEPLEJERÅD CENTRALT

Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 3315 1555
Fax: 3315 2455
www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man - tors 9.00 - 16.00
Fre 9.00 - 15.00

**Lederforeningen
Dansk Sygeplejeråd**
Sekretariatschef
Jonna Søegaard
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 3900
www.dsr.dk/lederfor-
eningen
lederforeningen@dsr.dk

**Sygeplejestuderendes
Landssammenslutning**
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 4234
www.dsr.dk/sls
sls@dsr.dk

Sygeplejeetisk Råd
Formand
Anne Bendix Andersen
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
www.sygeplejeetiskraad.dk

KREDS HOVEDSTADEN

Kredschef
Luisa Gorgone

Frederiksborggade 15, 4.
1360 København K
Telefon: 7021 1662
Fax: 7021 1663
www.dsr.dk/hovedstaden
hovedstaden@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man, tirs, tors, fre
9.00 - 14.00
Ons 13.00 - 16.00

Lokalkontor
Storegade 38
3700 Rønne
Telefon: 7021 1662
Fax: 5695 3812

Åbningstid
Man 12.00 - 15.00
Tirs 9.00 - 12.00
Tors 12.00 - 16.00
Se også dsr.dk/bornholm

Hjemmesiden indeholder
individuelle kontaktop-
lysninger på kredsens
medarbejdere og for-
mandskab.

KREDS SJÆLLAND

Kredschef
Mads Hyltdgaard

Møllevej 15
4140 Borup
Telefon: 7021 1664
Fax: 7021 1665
www.dsr.dk/sjaelland
sjaelland@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Telefontid
Man, ons 9.00 - 14.00
Tirs, tors 13.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

Fremmøde
Man, tirs, ons 8.30 - 15.30
Tors 12.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

KREDS SYDDANMARK

Kredschef
Puk-Maria Holmgaard

Vejlevej 121, 2.
7000 Fredericia
Telefon: 7021 1668
www.dsr.dk/syddanmark
syddanmark@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, ons, fre
8.30 - 13.00
Tors 13.00 - 16.00

KREDS MIDTJYLLAND

Kredschef
Lotte Niebur

Marienlystvej 14, Virklund
8600 Silkeborg
Telefon: 4695 4600
www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, tors
10.00 - 15.00
Ons 13.00 - 15.00
Fre 10.00 - 12.30

Lokale kontorer
Stationsvej 8a
7500 Holstebro
Åbent efter forudgående
aftale.

EcoPark
Bautavej 1A
8210 Aarhus V
Åbent efter forudgående
aftale.

KREDS NORDJYLLAND

Kredschef
Anne Pors Eriksen

Sofiendalsvej 3
9200 Aalborg SV
Telefon: 4695 4850
Fax: 9634 1426
www.dsr.dk/nordjylland
nordjylland@dsr.dk

Kontorets åbningstider
Man - ons 9.00 - 12.00
og 13.00 - 15.00
Tors 13.00 - 15.00
Fre 09.00 - 12.00





Sygeplejerske eller specialsygeplejerske - ønsker du attraktiv løn og frihed?

Vi har job til dig som specialsygeplejerske og sygeplejerske i hele Norge. Hos os får du fleksibilitet, og du har indflydelse på hvor og hvornår du vil og kan arbejde. Vi tilbyder dig en attraktiv og konkurrencedygtigt løn, og vi betaler bolig og rejse. Du vil få en kontaktperson som er sygeplejerske og som klarer det praktiske.

Dedicare er Norges største vikarbureau indenfor det sundhedsfaglige område.

www.dedicare.no/nurse
+47 74 80 40 70
nurse@dedicare.no

DEDICARE